

TRIBUNA POPORULUI

REDACȚIA
MD, STR. AULICH (ADAM)

ABONAMENTUL
într-o Anstro-Ungaria:
1 an fl. 10; pe 1/2
fl. 5; pe 1/4 de an
250; pe 1 lună fl. 1.

Leti de Duminică pe
an fl. 1.50.

Într-o România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
ARAD, STR. AULICH (ADAM)

INSERTIUNILE:
pe 1 săptămână: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 30 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

Cum stăm?

Stăm așa, că pe când certurile din partidul național român au mai scăzut și lumea se aștepta oare-cum să vină știri mai bune, căci de doi ani am pe loc, — eată, vine „Tribuna“ din Sibiu și ne spune, că împrejurările de față sânt atât de grele, încât dăci încolo să ne împacăm cu gândul la lucruri ca până la 1895 nu o să putem săvârși.

Cel puțin câtă vreme stăpânirea ungurească își ține în vigoare ordinul de opreliște a comitetului și conferenței naționale, — nu!

Cine poate să susțină însă că stăpânirea ungurească o să retragă odată cea opreliște fără lege?

Nimeni.
Dimpotrivă: cu cât noi ne vom afla mai slabi și mai fără curagiu, cu atât Ungurii vor avea cuvinte mai puternice pentru a ne strivi.

Remâne așadar, ca să ne mulțumim cu o viață națională mai slabă decât chiar înainte de 1881, când s'a înființat partidul național. Atunci încă aveam deputați în Dieta și apoi în legile nu erau așa aspre ca azi: în școli nu era introdusă limba ungurească, ajutorul împărătesc pentru școli și biserici îl împărțeau episcopii noștri, ear' nu ministri unguri și nu erau nici legile bisericesti cari au rădădit biserica.

Să ne mulțumim cu asemenea soarte și cu cale nici chiar când am fi mai slabi și mai nepricepuți ca înainte. Și mai ales nu e îngăduit să ne învoim cu aceasta după multele jertfe ce am adus.

O singură împregiurare ar pute să ne silească a sta în amorie: când am fi încercat cu toții și s'ar fi dovedit că nu mai avem puterea de acum doi ani.

Să ne aducem aminte de cele înțelepte dela opreliștea vestitului Hieronymi, reînviată și de guvernul lui Bánffy.

Opreliștea s'a dat în vara anului 1894. Indata după ea, cei osândiți în procesul Memorandului au și fost duși, între gendarmi, la temniță și pe toate cărările s'a pornit o goană sălbatică în contra Românilor cu inimă. Sute de înși, cărturari și țărani, au trebuit să sufere sălbătăciile cele mai neomenoase.

Trebuia deci să fim foarte slabi ca să căpeteniile alese de noi la 1892 erau în temniță, ear' între cei rămași afară nu era nici atunci înțelegerea ce ar fi fost de dorit să fie... „Gazeta“ și atunci se arătase în contra planului de chemare a unei adunări naționale la Sibiu ear' în „Dreptatea“ însuși dl Moesonyi căuta să

cesmănte pe Români de a lua parte la adunarea dela 28 Noemvrie. Primarul Sibiului după porunca ce primise din Budapesta, d'asemeni ne-a făcut greutăți peste greutăți...

Și totuși partidul național s'a arătat atunci nu numai nelufrnt dar' ea având strinse la sinul seu toate puterile naționale. Zadarnic lucrase dl Moesonyi împotriva, bănațenii, în frunte cu protopopul Orșovei, dl M. Popovici, și cu luptătorii mai tineri, ca Dr. G. Popovici, protopopul Lugojului, advocații Roșu, Dr. N. Oprean, Novac, Dr. N. Popovici, Manguiea și alții, au venit atât la adunarea din Sibiu cât și la congresul naționalităților, ear' d'n celelalte părți locuite de Români toți cei de seamă au grăbit să pună umărul și să ducă înainte cauza națională.

Să fi dat noi d'atunci îndărăt?

Dar la Sibiu sunt acum bătrânii și luptătorii mai încercați, ca Dr. Rațiu, N. Cristea, Dr. D. Barcianu, D. Comșa, în părțile Dejului Dr. Mihali nu mai e în temniță; prin Selagiu este Pop de Basesci, în Sătmăr Dr. V. Lucaciu, inimosul Domide e liber și el, ear' noi aici, în părțile ungurene ne simțim mai tari ca ori și când! În Brașov nimeni n'a desarmat. Câmpia Ardealului și Moții un semn numai așteaptă, — de ce dar să dăm îndărăt? De ce „Tribuna“ zice dar, că partidul național nu poate fi reînviat la viața dintre anii 1892—1895? Dacă atunci am găsit căi și mijloace să ne arătăm puterea, de ce am fi acum mai puțin în suflești și mai fără pricepere?

Din două lucruri, unul: ori că conducătorii din jurul „Tribunei“ au făcut încercare pentru a da partidului național avântul de mai înainte și n'au reușit, ori că nu se mai simt destoinici a face nimic, — altfel nu putem înțelege cuvintele din numărul de Mercuri al numitei foi.

Ori și cum ar fi, foaia sibiană este datoare să dea o lămurire.

Poporul, partidul național român la 1882 a ales un comitet național; la 1894 a declarat sărbătorește că nu recunoaște guvernului dreptul de a opri în lucrările sale acest comitet; cele trei naționalități: Sârbii, Slovacii și Români la 1895 au ales un comitet al naționalităților.

Acest partid național, care n'are știre în chip după forma și legea lui nici despre cearta ce a durat între mādularii comitetului național, nici despre starea de acum a comitetului național, este în drept a cere conducătorilor deslușiri. Membrii comitetului se mai adună ei și ce fac? Mai sunt tot așa, cum 'i-a ales conferența națională dela 1892 ori s'au schimbat și dacă da, de ce și cum s'au schim-

bat? Cine și de ce s'a dus și cine a rămas?

Pentru a ști cum stăm, la toate acestea trebuie răspuns.

Tot așa trebuie să știm: ce este cu comitetul naționalităților, căci nouă așa ni-se spune, de un an de zile nici acest comitet n'a fost chemat la nici un sfat.

Lămurindu-se odată aceste lucruri, noi socotim că este în partid și destulă putere și destulă pricepere pentru a ne porni odată, căci prea stăm de mult pe loc și nedumeriți.

M. Sa Monarchul supărat. Foile unguerești spun, că M. Sa Monarchul s'a supărat atât de tare pe Unguri, încât pleacă în curând din Budapesta, unde avea de gând să stea vreme mai îndelungată.

E supărat anume pentru scandalul ce s'a petrecut în sedința de Marți a Dietei, unde deși Kossuth-istii Holló și Eötvös au zis cuvinte supărătoare pentru demnitatea Coroanei, totuși nici un om de al guvernului nu s'a ridicat să înfrunte pe opozanți.

Se scrie în același timp, că cel care n'a voit să lase pe Szilágyi ca la primirea sărbătorească din Pojon să se înfățișeze el cel dintâiu înaintea M. Sale, a fost arhiducele Frederik. Se știe anume că în treaga sărbare cu desvélirea statuei Mariei Teresia s'a petrecut după planul întocmit de arhiducele Frederik, care pe Szilágyi, presidentul Dietei, nu-l poate suferi. De aceea, în șirul celor cari au fost primiți de M. Sa, presidentul Dietei era în rândul al treilea, ceea-ce Szilágyi a socotit că e batjocură, și astfel nu s'a înfățișat de loc.

Cuota. Marți, în 19 l. e. n. s'a ținut în Budapesta un nou consiliu de ministri în chestia cotei, în care ministrul-president Bánffy ar fi declarat, că dñsul s'ar fi învoit deja cu ministrul-president Badeni ca cifra cotei pentru Ungaria să fie 34.6 per-cente. — Pentru pertractarea cotei pe azi, Vineri, se așteaptă sosirea la Budapesta a ministrilor austriaci cari vor avea să continue cu ministri Ungariei desbaterile începute. După-cum se vestește, hotărîrea definitivă în chestia cotei se va da Duminică.

În legătură cu acestea o foaie oficioasă vestește, că ministrul unguresc de finance, Lukács László și-a dat demisia din cauza unui conflict iscat între dñsul și între ministrul-president Bánffy în chestia cotei. Se zice, că următorul lui va fi Láng Lajos.

Jidanii vreau pământ!

Jidanii, Grecii și Romanii. — Imprăștiarea Ovreilor. — Ovreii în Ungaria. — „Ston“. — Politica ovrelască!

Pe vremuri când Jidanii erau stăpâni în Palestina, să deteră pe negoțul de mare care 'i-a îmbogățit, încât belșugul de pe vremea lui Solomon a rămas de poveste.

Această îmbelșugare însă 'i-a împins pe povârnișul imbuibării, jos în prăpastia fărâdelegilor.

Așa a ajuns judaismul de pradă altor popoare.

Jidanii, Grecii și Romanii.

Dintre aceste popoare Jidanii se împrietenesc repede cu Grecii, primesc limba acestora, ba și legea și-o amestecă cu a Grecilor, devin prieteni de cruce.

Această închegare o explică asemănarea caracterului grecesc cu cel jidovesc, și unul și altul viclean și lacom deopotrivă, fac tovarășie în interesul jitiștelor lor.

Românii, din fire caractere deschise, războinici în timp de luptă, drepti în timp de pace, din capul locului nu se împrietenesc cu Ovreii, ei mai vartos îi desprețuesc pentru spurcaciunea caracterului lor, îi cuceresc și ca biruitori îi supun drepturilor romane, cu un cuvânt îi tractează ca stăpânul pe supusul seu.

Ear' când mereu se conving că acest neam de oameni, fiind rău din fire, nu se poate îndrepta, ei rămâne o vecinică primejdie pentru statul roman, atunci împăratul Tit pe la 70 după Christos, le dărîmă cuibul, Ierusalimul, încât peatră pe peatră nu rămâne.

Imprăștiarea Ovreilor.

Cu această spulberare s'a sfârșit existența poporului ovreesc ca națiune, ei devin imprăștiati peste întreaga suprafață pământului, ducând cu sine violența, lăcomia și înșelăciunea în toate cotiturile pământului.

Popoarele, ce e drept, se feriau ca de ciumă de ei și nu le dădeau drepturi. Dar' dñșii se știu viri ca și usurari prin straturile cele mai înalte domnești, până la curți și așa își răscumpără o oare-care îngăduință.

Într'aceste să îmbogățesc, dar' bogățiile nimic nu le ajută pe vremea iobăgiei, căci n'aveau drepturi de a cumpăra moșii. Urmează însă și slobozenia lor și acum prin capitalele lor ei devin stăpâni peste guverne, ear' popoarele iobăgii lor.

Spornici ca ciupercile, numărul lor a ajuns acum în Europa la 12 milioane.

În țările apusene n'au fost atât de primejdioși, deoarece-ce popoarele apusene erau mai luminate. Ba Francezii, au mers până acolo de 'i-au primit în sinul lor, ne mai făcând deosebire între Ovreu și Francez. În timpul din urmă, de când cu marile înșelăciuni dela Panama și mai ales de când ovreul căpitan Dreyfus a vândut Nemților toate planurile de războiu ale francezilor, ce dacă nu se descoperea, Francaia ajungia ca pe tîpsie dată în mâinile Germanilor, s'au trezit și Francezii și încep a scormoni pe Ovrei.

Nemții începînd dela Berlin până în Viena, bat ca în tobă pe Ovrei, strîmtoindu-i spre noi.

Dela Nord îi aruncă Rusia în cărea României și a Ungariei, ca pe niște lăcuste.

Mica Românie, țeară binecuvîntată cu pământ îmbelșugat dar' și cu bărbați de stat luminați, zice: grîjescă fiecare țeară de Jidovii sei. Nu primește dar' jidovii alungați de Muscali, ear' pe ai sei îi ține în frâu așa, că nu le dă drept a cumpăra moșii pe sate și îi restrînge dela geschef-

tu cu beuturile, ca nu cumva poporul nepriceput să fie desmoștenit de către Ovrei. Eată stăpânire, care este părintele poporului băștinaș!

Ovrei în Ungaria.

În acest chip au ajuns Ovrei strimtorați în cărca Ungariei, care astăzi este privită de către Ovrei ca și noua țeară a făgăduinței. Părinți „iudaismului maghiar“, zice ovreul Dr. A. Silberstein în „Pester Lloyd“, sânt: *Kossuth, Deak, Eötvös și Andrássy.*

Acest iudaism își are un fel de guvern internațional în Paris, așa numita „alianță israelită“, al cărei șef e familia *Rotschild*. De acolo ca și dintr-un centru se dirigează afacerile Ovreilor. Ovrei din toate țările plătesc un fel de dare jidovească acelei alianțe, încât dispun de milioane și milioane.

Aceste milioane le deschid apoi ușile unde vor a străbate.

Și aceasta „alianță israelită“ se simte acum atât de tare, încât sub firma „Sionismul“, își mărturisește pe față planul de a aduna ovreii tuturor țerilor într-o singură țeară, ca și o națiune independentă în Palestina, sub proprie stăpânire națională ovreiască.

Idea stringerei ovreilor într-o națiune este dară dată, bani încă sânt în belșug. Acum se încep manevrările.

„Sion“.

„Sioniștii“ manevrează cu cumpărarea Palestinei. Ai noștri de dicoace, zic că e prea îndrăzneț gândul cu Palestina, ei știu ceva mai deservit, ce se poate mai ușor pune în toporiște.

Anume rabinul din Viena Gudemann a scris o carte intitulată „Nationaljudenthum“ (Iudaismul național) (Leipzig und Wien 1897), în care zice:

„Nu la Palestina. Căci ovreul maghiar cunoaște numai o patrie, numai o lege. Nu-i dă mâna a se pofți îndărăt în Asia. Ovreul și-a adus pe Dumnezeu și pretutindenea unde a ajuns în pribegirea sa. Pretutindenea unde se venerează părintele oamenilor și se țin poruncile lui, e Sionul, Ierusalimul. În privința aceasta nu mai e îndoială înaintea ovreilor cari s'au cununat cu liberalismul maghiar, și se bucură de binecuvântarea lui“.

Ear' Dr. A. Silberstein, ovreu din Budapesta, se ocupă într'un articol intitulat „Mișcarea națională între Ovrei“ în *Pester Lloyd* cu această idee. Dinsul încă e de o părere cu hahamul din Viena, că: *nu la Palestina*. Dar' ar mai lăți activitatea ovreilor liberali de aici și asupra ovreilor din alte țeri, ce va să zică, Ungaria liberală are să fie centrul iudaismului.

Cu alte cuvinte sioniștii zic: Vrem să renaștem nația jidovească pe vechiul ei pământ, cu vechia ei lege și limbă. Ear' ovreii din Budapesta le răspund: ce aveți cu limba? a murit și n'o mai putem renaște, și de ce să eșim din Europa? Voi sunteți niște idealști. *Iudaismul nu e cestiune de limbă și de lege, ci cestiune de stăpânire*. Rămânem aici în Ungaria, unde am întemeiat o stăpânire a noastră, sub titlul de liberalism. Acest stat fără confesiune e al nostru, și adresându-se apoi Silberstein către ovreii sei zice:

„Ovreul maghiar să conlucre la întărirea statului maghiar, spriginească propovăduirea liberalismului, constituționalismului și a dreptății spre Viena ori Balcani dacă e lipsă“.

Adecă liberalismul, constituționalismul și dreptatea jidovească, știți ce va să zică! Intindeți-vă puterea spre răsărit și apus.

Politica ovreiască.

Prin cele de sus cred a fi clară icoana politicii ovreiești. *Vor să-și întemeieze sub firma liberalismului stăpânire asupra Ungariei, de unde să lucreze și spre apus și spre răsărit. Toate legile așa-numite liberale, sânt făcute pentru întemeierea acestei stăpâniri jidovești.*

Să ne aducem cu toții aminte de presiunea ce s'a făcut din partea cărmii pentru votarea acelor legi, și acum după explicările hahamilor vom înțelege și mai bine, că de unde au fost ele comendate. Vom cunoaște mâna cea puternică a iudaismului, care e în stare să ingenuche o țeară cu milioane de creștini.

Noi am imbiat fraților maghiari frație și puternicile noastre brațe pentru întemeierea unui puternic stat Ungar, care să ne fie tuturora deopotrivă stălp și întărire și ei nu ne-au primit, ei mai vartos ne-au prigonit și aruncat în temniți grele.

Din potrivă: în schimb pentru limba și numiri ungurești ce le-au primit ovreii speculanți dela densii, le-au dat stăpânirea țerii. Și vorba e acum, că ovreul tot ovreu va rămâne, numai stăpânirea s'a schimbat, din mâna maghiarului în mâna ovreului.

Și Ungurii, în orbia lor de maghiarisare, nu vor să vadă aceasta simplă speculă jidovească.

Dar vorba aceea, *trec mere, trec pere, vine cîafa la măsură*.

Uncheșul.

Din păcatele noastre.

Tânguitorii. — 3/15 Maiu. — Dușmănoșii și fricoșii. — Bunăvoință să avem. — La luptă.

„Stăm rău de tot“. Asta-i vorba, cu care te îutâlnești pretutindeni, unde doi sau trei Români se adună la poveste, ca să pună țeara la cale. Așa e, cel puțin, la noi în Brașov și dacă la noi e așa, vor zice mulți, apoi cum păcatele să fie pe aiurea, pe unde-i mai întunerec ca la noi.

„Stăm rău de tot“ zice apăsător naționalistul și cu asta crede, că și-a făcut datoria, ori că el a descoperit America. În loc să zică și el o vorbă de bună-învățătură, în loc să ia peana și să scrie o slovă cum se cade, în loc să facă ceva împotriva răului, rămâne cu mâinile n buzunar, se disgustă ori face pe disgustatul, și rămâne ca și cuprins de desperare. Apoi așa, zău, că-i rău. E rău de toți împreună și de fiecare în parte. De regulă firea aceasta tânguitoare o au oamenii, cari singuri comit mari păcate naționale, oameni cari zilnic sânt cei mai punctuali oaspeți pe la așa numitele „Frühsofene“, oameni, cari deși au diploma de limba română în buzunar, totuși fac „flant“ pe stradă și prin saloane conversând nemțește ori ungurește cu damele în societate, oameni cari din câte o pricină absurdă se supără ca văcarul pe sat, înjură și ocolesc prăvălia fratelui negustor român și-și descarcă sparta pungă tot numai prin bolte străine. Cu acestea și altele astfel de burueni este împodobită cununa meritelor naționale a cavalerilor sistem: „Stăm rău de tot“.

Fără îndoială, soarta noastră va fi cea mai tristă atunci, când vom vedea răul amenințându-ne și totuși nu ne vom mai pute ajuta. Astăzi însă sântem departe de starea aceasta, astăzi trebuie osândită și combătută cu tărie pornirea aceea păcătoasă de a ne tot tângui. Drept zice Coșbuc:

*Dar' lucrul cel mai laș în lume
E un bărbat tânguitor.*

Lașitatea asta a incolțit în inimile multora dintre noi. La convenirea pusă la cale pentru sărbătorirea zilei de 3/15 Maiu din 10,000 de Români brașoveni de abia s'au adunat 50 de persoane. Singur măestrul nostru s'au prezentat în mod vrednic, impunător. Familiile cele mai distinse au lipsit, nici un om politic (nici chiar Dr. A. Murășan), nici un avocat, preot (deși sânt 7). Învățător și nici un funcționar de bancă. Și, nota bene, la convenire a luat parte și eroul zilei sărbătorite, dl prefect *Acție Severu*. Ce să însemneze lucrul acesta? Cum se poate de ne arătam atât de decăzuți, în cât numai Sibiuul ne-a mai întrecut în privința aceasta? Cum se poate, ca în orașul, unde apare o veche gazetă românească, ori în orașul-capitală al Românilor din Transilvania să pățim această rușine? S'au doar' s'a stins din inimile noastre toată flacăra iubirii de neam, s'a timpit tot simțul de pietate și de recunoștință față de martirii căzuți pentru slobozirea noastră din întunerec selăvicii? Ori doar' atât de mult ne-a cuprins frica în ori-ce mișcare mai națională? Dar' de cine să ne temem și pentru-ee? Căci doară pentru libertatea noastră și apărarea tronului împărătesc au încins părinții noștri sabia. Răspundeți la întrebările acestea voi, boerilor, voi preoți cu crucea în frunte, voi doctorilor în știință. Răspundeți, voi, cari nu ne mai slăbiți cu frasa „stăm rău de tot“, de ce n'ați binevoit a veni la sărbătoarea zilei de 3/15 Maiu. Căci dacă la biserică nu mergeți, tot vi-se mai iartă, dar' a absentă dela sărbătoarea sărbătorilor noastre naționale, asta nu vi-se poate ierta nici în mormânt.

Adevărul e, că pe lângă disgustul, de care am vorbit, oamenii noștri sânt îndușmăniți în așa măsură, de mai mult ne urim noi pe noi, decât cum ar trebui să-i urim pe dușmanul de moarte. Și aceea e adevărat, că mulți sânt de frică stăpâniți, cu toate că poelul zice:

*Trăescă aici ce vreau să lupte,
Dar' cei fricoși se plâng și mor...
De-i vezi murind, să-i lași să moară,
Căci moartea e menirea lor.*

În fața acestor păcate ale societății noastre e ridicol a mai tăce, a mai ascunde adevărul.

La noi de dragul nu știu cui, se cultivă cel mai imoral sistem de creștere socială-națională și se lucră în mod inconștii și în măsură crescândă la primejduirea pe calea aceasta a viitorului neamului nostru.

Eu rog cu toată stăruința pe onoratul cetitor a privi în giurul seu, a se privi pe sine însuși, îl rog să aibă bunăvoința a se gândi mai mult asupra acestor lucruri, și de se mai poate, să-și dea fiecare seamă de încurcătura socială, în care ne aflăm în aceste vremuri. Astăzi dușmanii noștri periculoși nu sânt nici muscalii de departe nici Ungurii de aproape, ei sânt și mai aproape, noi înșine ne sântem dușmani.

Aproape pe față decurge lupta noastră în contra noastră, o luptă de sinucidere. Aici deci să ne îndreptăm privirile, în direcția asta să mobilizăm forțele noastre.

Gazetarii și publiciștii, preoți și învățătorii puneți în mișcare cuvântul și peana voastră, scuturați lobăgia ce încătușează spiritul vostru și porniți lupta, ce numai voi o puteți purta.

Și dacă în toată lupta veți ave o singură armă cu voi, veți fi destul de puternici, ca să învingeți. Ear' această armă este: *bunăvoința de a lucra, bunăvoința față de cauză și față de frații de luptă*.

*„O luptă-i vieța: deci te luptă,
Cu dragoste de ea, cu dor
Pe scama cui? Ești un nemernic,
Când n'ai un fel hotărîtor.*

*Ori-care-ar fi sfîrșitul luptei,
Să stai luptând, căci ești dator“.*
Brașov, în 7 Maiu 1897.

Amicul.

Protestăm.

În ședința de Mercuri a Dietei maghiare un oare-care Marjay Péter a întrebat pe ministrul dreptății și al treburilor din lăuntru, dacă au cunoștință, că în *Leta-Mare din Bilhor credincioșii gr.-cat. români s'au ridicat împotriva preotului lor*, dându-l afara din cancelarie, luându-i cheile dela biserică și făcând astfel ca în luna Maiu două săptămâni biserică să fie închisă? Ear dacă miniștri au cunoștință, să ia măsuri și să pedepsească pe vinovați, *făcând astfel rînduială și în biserică*, mai ales că vrajba ar fi făcut-o niște... *agitatori români!*

Ori cine a făcut vrajba, *guvernul nu este în drept să se amestec în afacerile bisericii române*, ci cel întău chemat să facă rînduială e e Episcopul!

Nouă ne place a crede, că P. S. Sa dl Episcop Pavel de Oradea-Mare a și luat deja măsurile potrivite pentru a face să înceteze vrajba între preot și săteni și protestăm în contra a ori și ce amestec din partea guvernului.

Autoritățile ungurești n'au să se amestec de cât numai atunci, când Episcopul n'ar pute el singur să pedepsească pe vinovați ei s'ar vedea silit să ceară și spriginul judecătoriei.

Deputații maghiari să lase deci în pace afacerile bisericești române.

Din România.

Resultatul alegerilor.

La alegerile parțiale întemperate Duminecă, mandatul de senator în *Vaslui* a fost câștigat de dl S. Donici, conservator, care a avut 40 voturi, ear' candidatul liberal, dl Dr. Bastaki, 39 voturi.

La Giurgiu a reușit candidatul liberal Rose Ștefănescu, cu 96 voturi contra 77 voturi date dlui Ioan Lahovary, conservator. La *Ploiești* n'a reușit nici unul din cei candidați, ci se va face o a doua alegere. Au intrunit dl N. Filipescu, conservator 190 voturi, dl I. Cireșan 187 voturi, Ionescu, junimist 53 voturi și dl Cărbăleț (revist) 37 voturi.

Sărbare militară.

Despre schimbarea gărzi cu para (răzvod) întemplată Duminecă în grădina Cismigiu din București, se scriu următoarele:

Toate gardele, un drapel, două muzici, oficerii din garnisonă repartisați pe armee erau înșiruți din vreme, în ordine, ambele părți ale aleei principale a grădinei. Toți generalii aflați în garnisonă erau de față. S'a observat de asemenea prezența atașurilor militare ai Franței și Austriei.

La orele 12 sosește, întrăsură deschi M. Sa Regele însoțit de dl colonel Găscu, adjutant regal. La intrarea principala de pe bulevard, Suveranul este întâmpinat de dl general Berendeiu, ministrul războiului.

Suveranul, oficerii și trupele sânt întâmpinați de serviciu.

M. S. Regele, urmat de un strălucit major, străbate toată aleea cea mare a Cismigiu, trecând în revistă detașamente de oficeri și trupe. După aceea se schimbă gărzi, sub comanda dlui general Anghelescu, comandantul pieței și diat apoi, toate gardele, cu drapel și sică, sub comanda dlui major Lambriu, filează pe dinaintea Suveranului — lare care a fost perfectă.

† Grigore Păucescu.

Prin moartea lui Grigore Păucescu, fost ministru și vice-president al Camerei Române, frații noștri din România perd încă pe unul din ilustrii lor bărbați politici, pe un orator strălucit, publicist de mare valoare și mai presus de toate o inimă românească, mare și caldă, ca și care puține au bătut pentru soarta țeranului român.

Născut la 5 Februarie 1843 în Rădăuți-de-Vede, a urmat cursurile secundare în țară, ear' dreptul la Paris, unde a obținut titlul de doctor în drept.

A fost ales, pentru prima-ora, deputat în 1871, apoi în 1875, 1884 în Constituanta, din care a demisionat. Dela 1888 până la ultimele alegeri din Noemvrie 1895, a fost neconținut ales în Camera.

Unul din oamenii politici cei mai cunoscuți ai chestiei țărănești, în privința careia a publicat câteva scrieri. În deosebi s'a ocupat cu relațiile dintre capitalul și munca agricolă, relativ la cari a prezentat un proiect de lege pentru locmelile agricole.

A fondat ziarul juridic „Dreptul”, în care a publicat multe articole de o mare importanță juridică.

Mare oficer al Coroanei României și Benemerenti cl. I.

Inmormântarea s'a făcut în București Marți cu o deosebită pompă.

Străinii pentru noi.

Di W. R. Morfill, profesor la universitatea din Oxford, amic al Românilor, a trimis „Ligei Române” din București următoarea scrisoare:

„Ve rog să primiți mulțumirile mele cele mai adânci pentru exemplarele „Ligei Române”, pe care ați avut amabilitatea a mi-le trimite și pe cari totdeauna le cetesc cu multă plăcere. Doresc deplin succes causei d-voastră, care este întemeiată pe drepte revendicături și voi face tot ce voi pute, ca s'o sprijinesc între compatrioții mei”.

În același timp învățatul profesor înștiințează pe Români, că marele profesor de istorie, di I. B. Bury publică în revista engleză „English Historical Review” o dare de seamă despre istoria Românilor scrisă (și în franceză) de di Al. Xenopol, profesor la universitatea din Iași.

LA 3/5 MAIU

— Articol din „Liga Română”. —

O dată scumpă flecarui Român se reînnoște astăzi.

Patruzeci și nouă de ani se implinesc azi, de când poporul românesc din Transilvania se întrunî în adunarea națională dela Blaj, spre a-și spune cuvântul seu în marile chestiuni, ce agitau atunci monarchia Habsburgilor și întreaga Europă civilizată.

Orășelul Blaj, modestul, dar' pe atunci însemnatul centru de lumină al Românilor, se prefăcu într'un fel de forum romanum.

Mii și mii și earăși alte mii de Români veniau cu mic cu mare la Blaj, ca să asculte povețele bătrânilor și înțelepților națiunii și seamă să-și dee de soarta lor.

Valuri, valuri de țerani Români din toate unghiurile țerii se mișcau pe piața Blajului și pe câmpiile Tirnavelor, și așteptau cu dor nebiruit cuvântul de ordin, obștescul cuvânt.

Era pentru prima-ora, că poporul român se manifesta ca individualitate politică, era pentru prima-ora, că el se aduna spre a delibera și hotărî asupra situațiunii sale naționale, în raport cu cerințele timpului: cu principiul naționalităților și cu ideile liberale și egalitare.

Adunarea aceasta de patruzeci de mii de Români s'a ținut pe un câmp deschis, sub cerul liber și a deliberat trei zile.

Prelații de amândouă confesiunile și nemuritorii Barnuțiu, Barițiu, A. Papiu Ilarianu, Laurianu, și m. a. au arătat poporului nevrednica stare în care se găsea, și datorită ce el o are de a-și croi o altă soartă.

Una din chestiunile concrete la ordinea zilei era uniunea Transilvaniei cu Ungaria.

Maghiarii, în fanatismul lor de rasă, terorizau Clujul cu strigătul revoluționar: „Unio vagy halál”!, „Uniune sau moarte”, — ear Români le răspundeau la Blaj, cu demnitate și convingere nestrămutată:

Murim mai bine-n luptă cu gloria străbună,
Decât să fim sclavi earăși pe vechiul nost pământ.

Români se deșteptaseră la conștiința drepturilor lor, și se înălțaseră de-odată, într'un puternic și nobil avânt, în sferile supremelor bunuri pământești, în sferile idealului, ale idealului național.

Vederea lor slăbită de secole de întunec și suferințe, prinse, ca prin farmec, nouă putere, și la razele blând luminătoare ale ideilor generoase ce sbuciumau Europa, ei vedeau plastic și lămurit contrastul, ce exista între dreptul lor și între realitatea stării lor.

Vocea conștiinței lor și întreaga lume cultă le spunea, că au dreptul irecusabil de a exista și de a se desvolta ca națiune.

Vocea conștiinței lor și întreaga lume civilizată le da dreptul de a scutura jugul străin și a se constitui într'o liberă comunitate politică.

Români au înțeles spiritul vremii și în memorabila lor adunare de pe „Câmpul Libertății” ei au proclamat cu virilă și solemnă hotărîre, voința lor obștească de a se constitui liberi, ca națiune politică pe vechea lor glie strămoșească...

Revoluția maghiară era îndreptată în primul rând împotriva Dinastiei. La Debrecin Maghiarii, prin graiul lui Kossuth, declară Dinastia de Habsburg Lotaringia detronată!

Români, element de ordine, sar în ajutorul Dinastiei în contra rebelilor Maghiari. Și lupta începe, lupta celor „împărătești” în contra răsărătitorilor.

Maghiarii aprind orașele și satele Românilor, și prin foc și sabie vor

să distrugă nu numai autoritatea imperială, ci și pe aliații Imperatului, pe Români.

Sânge românesc curge și oiaie pentru „patrie și Imperat” pe câmpiile de luptă; mii de Români cad în gura morții și ultima lor răsufare se termină șoptind „trăiască Imperatul”!

Revoluția s'a stîns și stînsu-s'a cu ea și o întreagă generație de Români, floarea poporului român din Transilvania.

Azi sînt patruzeci și nouă de ani de atunci. Pe mormintele Românilor ce au murit moarte de eroi sub sabia dușmanului, Dinastia recunoscătoare a ridicat în urmă un monument împărătesc și crăesc, cu inscripția: *Dualismul austro-maghiar*!..

Ear' comandantul Românilor împărătești, Iancu, viteazul suflet, își perde mintea și moare în cea din urmă miserie pe uliți!

Români își identificaseră atât de strîns soarta lor cu cauza Dinastiei, încât nimeni din ei n'ar fi crezut cu puțință, că loialitatea lor tradițională să fie în cele din urmă astfel tratată...

În curînd vor fi 50 de ani dela aceste sacrificii românești pentru Imperatul.

Tot atunci se va serba și iubileul — de 50 de ani de domnie a Imperatului Francisc Iosif I.

În durerea lor adîncă Români din Transilvania tot mai speră, că Imperatul va căuta să-i mîngăie și să-i reconcilieze...

Imperatul e creștin, — și poate că speranțele fraților noștri nu vor fi zadarnice.

Să sperăm deci și noi într'o mai veselă aniversară a zilei de 3/15 Maiu viitor... *Caton.*

Episcopul Dr. D. Radu.

Cu privilegiul sfințirii sale de episcop, P. S. Sa di Dr. D. Radu, noul episcop al Lugojului, a rostit în biserica mitropolitană dela Blaj următoarea vorbire:

Înalt Prea Sfințite Doamne Doamne al nostru, Prea Venerat Arhiepiscop și Mitropolit!

Înălțător este momentul acesta pentru biserica lui Isus Christos; căci prin punerea mânilor Tale pe umilit capul meu, dînsa a primit un nou muncitor, învățător al legii sale, împărțitor al tainelor sale, luminător al poporului său; ear' prin aceasta a văzut adăogîndu-se o nouă verigă la glorioasa catenă apostolică, care leagă veacurile lăsate întru moștenirea sa; a văzut lungindu-se șirul neîntrerupt al ministrilor noului Testament, șir minunat, prin care viu și neschimbat trece înainte cuvîntul crucii, și prin care, ca și îmbeșugare darul mîtuirii spre a adăpa setea și a vindeca ranele generațiunilor, ce-și urează pe pământ.

Înălțător e momentul acesta pentru Provincia noastră mitropolitană greco-catolică română de Alba-Iulia, căci s'a umplut golul și s'a șters vacanța din ilustra ceată a arhierilor sei; dar' mai vîrtos înălțător este pentru diecesa Lugojului, căci i-s'a rupt vîlul veduvirii, sub care suspina cu nerăbdare după un mire nou, și i-s'au îmbrăcat cernitele sale altare cu podoaba sîrbătorească, orfanilor sei fii li-s'a dat Părinte și Păstor însărcinat cu conducerea lor la pășunile mîntuitoare ale vieții de veci, și peste

felurile sale instituțiuni sacre și culturale s'a pus earăși veghetor, îndatorat a le păzi, ocroti și desvolta.

Înălțător e momentul acesta indeosebi pentru cea parte a neamului românesc, care susține greutatea zilei, cultivînd ogoarele prea scumpei noastre Patrii, căci vede ridicat pe tronul demnității episcopiești chiar pe un fiu eșit din sinul său, și vîzînd aceasta, simte o nespūsă mîngăiere, nou privilegiu avînd de a dovedi lumii, că în peptul său păstrează un germe sănătos, plin de viață, neperitor, pe care bruma nu-l oflește, frigul nu-l slăbește și înghețul nu-l poate omori, un germe nobil, puternic și în stare a se desvolta cu mîrire în lumina și căldura razelor binefăcătoare ale culturii creștinești. Înălțător e momentul acesta pentru mulți. Dar cum este el pentru mine, și ce fel de sentimente aprinde el întru inima mea?

O, Prea Luminat Doamne! nici mîrirea tronului, pe care mă vîd ridicat, nici frumuseța coroanei apostolice, care îmi împodobește capul, nici puterea toiagului, care îmi întărește brațul, nici strălucirea demnității, nici solemnitatea momentului nu-mi pot împedeca gîndul, ba încă toate mi-l silesc, și trebuie să mi-l silească, să sboare cu a fulgerului iuteală preste lungile ori scurtele zile, ce-mi ascunde viitorul, până drept în fața Înaltului Judecător al vieții și faptelor noastre pămîntești. Și atunci sîcitate să fie isvoarele lacrimilor mele, și ele totuși trebuie să-mi înnece sufletul la meditarea sorții mele; amurțită să fie conștiința din peptul meu, și ea totuși trebuie să se sgudue în vibrările mișcărilor sale; și de peatră să fie inima mea, și ea totuși trebuie să se immoaie sub greutatea acestui gînd înfricoșat. Pentru-că dacă acest gînd mare al judecării dumnezeiești a știut înspăimînta întotdeauna pe aleșii Domnului, și încă până într'atîta, încât ziua-noaptea n'a încetat glasul rugăciunii din buzele lor, ear trupul și-au chinuit și în robie l-au pus, și în cojoace au umblat și în piei de capre, lipsiți fiind, necăjiți, de rău supărați, cărora lumea nu era vrednică, în pustiu rătăcind și în peșteri și în crepăturile pămîntului, numai ca să poată sta de-a dreapta în ziua sa, numai ca să-și poată mîntui sufletul: atunci ce voi zice eu, când toate aceste semne strălucitoare nu fac, fără numai a-mi arăta datorința, ce mi-s'a impus de a veghia nu numai preste mine însuși, ci preste o întreagă turmă cuvîntătoare, când știu, că nu voi avea să dau seamă numai de sufletul meu, ci de suflete nenumărate încredințate păstoririi mele, cari de s'ar perde din negrija mea, sângele lor din mîinile mele îl va cere cela ce viu este, Domnul Dumnezeu al lui Israel?

O, temere și cutremur au venit asupra mea, zice-voiu cu Psalmistul; așezatu-m'a într'întunec ca pe morții veacului, și s'a mîhnit întru mine spiritul meu, întru mine s'a turburat inima mea; pentru-că atîta osteneală s'a dat celui neputincios, atîta mîrire celui umilit, atîta demnitate celui ce nu o meritează, atîta răspundere celui ce și numai într'întunec însuși își cunoaște slăbirea și defectele sale, ar avî destul motiv, care să-l hotărască a se îmbrăca în sacul pocăinții, a-și acoperi capul cu cenușa amarăciunii și a se ascunde într'o peșteră adîncă, așteptînd acolo în lacrimi și suspine, ca Domnul venind să-l scape de moarte și să-i mîntuească sufletul său. Temere și cutremur au venit asupra mea, și cine va da mie aripi ca de porumb, și voiu sbura și mă voiu odihni?

Adusu-mi-am însă a minte, că îndurarea Domnului din veac este și până în veac spre cei-ce se tem de Dînsul. Adusu-mi-am a minte, că temerea inspirată de bunătatea lui, când deșteaptă întru noi îngrijiri nemăsurate, nu ne aruncă în desperare, după ce desperarea, cu toate ale ei îngroziri înfloritoare, loc nu-și are în imperiul îndurării sale, — și că sfînt este cutremurul născut din meditarea învățăturilor lui, căci pe cale sigură ne îndreptează spre începutul adevăratei înțelepciuni. Adusu-mi-am a minte, că Domnul este cela ce sărac face și îmbogățește, cela ce umilește și înalță.

Și atunci o rază de lumină strălucitoare a împărașiat întunerecul, în care se cufundase sufletul meu la gândul înfricoșat al judecării sale; o schintea cerească a aprins întru inima mea focul sacru, carele mă va mistui întru vestirea lui Isus Christos înaintea oamenilor; o tainică șoptire a darului de sus a întărit neputințele mele, și plin s'a trezit peptul meu de curajul nelufricat al credinței întru purtarea sarcinii sale. Atunci nedumeririle mele au dispărut dinaintea neclătinății mele speranțe întru nemărginita bunătate a lui Isus Christos. Da, El, carele m'a chemat, să fiu dintre slugitorii legii nouă, miluindu-se spre mine, va sprigini silințele mele; El, carele mi-a încredințat comoara binefacerilor Evangheliei sale, ca să o împart poporului său, îmi va arăta calea, în care voi merge, că spre Dinsul am ridicat sufletul meu; El, care s'a îndurat a mă lua și pe mine la slujba apostoliei, mi-a dat și mie dreptul la îmbărbătarea ce a făcut-o celora ce întâiu i-a ales la aceeași dumnezească lucrare. În lume nici veți avea, ci îndrăzniți, eu am biruit lumea. Deși așadar povara sarcinii, ce s'a pus pe umerii mei, mă apasă spre pământ, ea totuși nu mă va strivi; pentru-că ușoară este sarcina lui Christos; deși greutatea jugului, spre care am plecat cerbicea mea, copleșește puterile mele, eu totuși cu plăcere îl voi purta, pentru-că blând este jugul lui Christos; deși strălucirea tronului episcopesc îmi ia vederea ochilor mei, și înălțimea lui cutremură întreagă ființa mea, eu totuși voi sta pe el neclătinat, pentru-că Domnul este, carele pe mine ca pe un lipsit dela pământ m'a ridicat și ca pe un sărac din gunoiu m'a sculat, ca să mă așeze cu puternicii poporului și scaunul măririi să-mi dea mie; deși frumuseța coroanei apostolice îmi umilește fața mea, ea totuși nu mă aruncă în confuziune și nici pradă desertăciunii nu mă va da, pentru-că Domnul este, carele cunună de mărire a pus pe capul meu; deși taina toiagului din mâna mea mă umple de flori, ea totuși pe mine nu mă va ști descuragea, pentru-că și toiagul ce l-am primit, în chip de taină din lemnul crucii spre putere și întărire a odrăslit; deși mulțimea datorințelor sacrului ministeriu, puținătatea forțelor mele, întinderea răspunderii și a vremilor răutate, mă turbură, mă neliniștesc, ele totuși nici una câte una, nici toate la oaltă morții nu mă dau și spre fugă nu pot împinge pașii mei, pentru-că decât ele mai tare este darul Domnului și eu toate le pot întru cela ce mă întărește pe mine. Și drept aceea întru Domnul mă voi bucura, striga-voiu cu Profetul: Veseli-mă-voiu de Dumnezeu Mântuitorul meu. Domnul Dumnezeu puterea mea și el va rîndul picioarele mele spre sevrșire, preste cele in-

nalte mă sue pe mine, ca să biruesc întru cântarea lui.

Mulțumind așadar lui Dumnezeu pentru toate câte a făcut mie, umilit, dar înălțat, slăbit, dar întărit, intristat, dar mult foarte plin de veselie, părtaș mă fac și eu la bucuria ce-ți încungiură fala în acest moment, înalt Prea Sfințite Doamne, căci ai putut sevrșii în pace slujba cea mai mare a arhieriei Tale, Bisericei dând un Apostol, diecesei Lugoșului Păstor, Patriei un muncitor înălțat, și neamului românesc un nou conducător pe căile creștinismului.

Dar fiind-că aceasta n'ai putut-o face fără numai după orîndueala celora, ce și Tie îți sunt mai mari, și în deosebi după orîndueala celuia ce următor al marelui Petru este, și cap al capilor și fundamentul episcopilor, spre dînsul, spre eterna cetate zboară mai întâiu gândul recunoștinței, mulțumirii și laudelor mele: Roma, o nume mare și eu adevărat de suflete înălțător! Acolo în sinul tău, în picioarele Pontificelui tău și din grația sa, avut-am și eu rara fericire, întocmai ca și Tine, Prea Luminată Doamne, a-mi adăpa sufletul însetat cu limpedele ape ale înțelepciunii și omenesci și dumnezești, ce curg în armonie din curatele isvoare deschise cu mâna lui Petru de Mântuitorul lumii în stîncă măreață și neclătinată a Vaticanului creștinesc. Acolo mică inima mea simțindu-se liniștită ca la vatra strămoșească, darul a avut de a-și deschide palpitările spre tot, ce mare, nobil, adevărat și mângăitor este; acolo, ca nicăria ochiul meu a văzut săpat, nu atât de mâna omului, cât mai virtos de degetul Domnului, în granitul din fața maiestosului templu al catolicismului, și ochiul văzînd, în însă și inima mea neșters s'a întipărit scurtul cuvînt, dar care un program întreg este pentru muncitorul din via Domnului și stîndardul glorios pentru oșteanul miliției sacre: cuvîntul neperitor: *Christos domnește, Christos biruește*. Și eu acest program și înrolat sub acest stîndard de două zeci de veacuri glorios, plecat-am înapoi, întărit și încurajat spre caminul părintesc. Și acum eată, Prea Venerate Doamne, că același Pontifice, mie părinte binefăcător, aceeași Romă creștină, mie mîmă iubitoare, vrednică a crezut nevrednicia mea, și steagul însuși și l-a pus în mâna mea, ca să-l țin desvilit în mijlocul neamului meu, cucerind lui Christos sufletele răscumpărate cu prețios sîngele său. Și îl voiu ține, Prea Sfințite Doamne, și zorile dimineții deștept mă vor găsi, arșița cea lungă a zilei în vigoare mă va lăsa, și după amurgul serii deschise vor rămâne pleoapele mele, și noaptea însă și luminată va fi mie întru a purta cu bărbăție acest steag mîntuitor, întru a cânta laudele

Romei creștine, întru a dovedi neclătinata mea credință și fiească iubire către Prea-fericitul ei Pontifice, înaintea căruia căzînd, ca la toată ocaziunea, săruta-voiu și acum în spiritul meu, după Părinții Orientelui, urmele picioarelor Mariei și Preasfințitei Sale, glăsuind din peptul recunoșcător: Putere și Domnie!

Cunosc-mi în al doilea loc, Prea mărite Doamne, și grava datorință, de a manifesta sentimentele mele cele mai călduroase de fidelitate, de supunere și de devotament către Augustul nostru Suveran Împărat și Rege Apostolic, Francisc Iosif I și către Preaglorioasă Dinastia Sa. Depunînd eu spiritul la treptele înaltului Seu Tron acest tribut al sincerității sentimentelor mele, fericit mă simt și mă voiu simți pururea, silindu mă din toate puterile mele a mă întrece cu Clerul și cu Poporul încredințat păstoririi mele, întru a-ți dovedi lealitate și credință și alipirea cea mai viuă, întru a munci la rîndul nostru cu însuflețire și cu statornicie, pentru înflorirea scumpei noastre Patrii, întru a ne ridica cu umilință glasul rugăciunii către Împăratul veacurilor cerînd, să facă, să strălucească fața sa peste el, peste factorii constituționali ai statului și peste obștea cetățenilor sei, și pe toți să-i miluească îmbogățindu-i eu binecuvîntările sfinte, ca să aibă viață fericită în lumea aceasta și și în cealaltă. Și vom face: aceasta și în viitor cu deplină sinceritate și cu conștiința bună; pentru-că pe hotarele acestei Patrii stau întinse sfintele altare, la cari Dumnezeuul nostru servim și ne închinăm; pentru-că iubirea de Patrie și fidelitatea către Tron ne-a rămas în prea scumpă moștenire dela ai noștri moși și strămoși, cari cu crunta sudoare a feței lor rodite au făcut țarinile acestui pământ, cari cu al lor sînge au sărit la apărarea lui în cursul veacurilor și ale căror oase binecuvîntate tot în acest pământ iubit așteaptă ziua glorioasei lor înviări.

Căutînd acum drept în fața Ta, I. P. S. DD. al nostru, Venerat Arhiepiscop și Mitropolit, cu fiască grațitudine depun la picioarele Tale tributul mulțumirilor mele celor mai profunde pentru toate, câte ai făcut mie, pentru marea bunăvoință, cu care pururea m'ai îmbrățișat, m'ai distins, m'ai onorat, pentru învățămintele salutare, cu cari ai îmbogățit sufletul meu, pentru rara ospitalitate, cu care m'ai ocrotit sub aripile unei dragosti cu adevărat părintești, și, spre a zice totul, pentru pînă de toate zilele, cu care ai hrănit în timpul din urmă, dar foarte îndelungat, nu numai forțele trupului meu, ci și sîrăce afecțiunile inimei mele, se apropie de mulțimea bogățiilor Tale spirituale cu dorul ferbinte de a se întări spre a nu se clătina în momentul plecării mele

pe drumurile grele, dar sublime, ale Apostolatului creștinesc. Silindu-mă a-ți mulțumi pentru toate acestea, neputincios vîd graiul buzelor mele spre a vesti laudele Tale, dar' fiu asigurat, că viu este glasul rugăciunii ce-ți îndreptez spre cela ce cu cerul răsplătește și un păhar de apă dat în numele seu, și dela nemărginită bunătatea lui cer cu umilință pentru Tine zile îndelungate, ca să poți purta pînă la sfîrșit sarcina lui pusă pe puternicii Tăi umeri, ca să poți adăuga gloriei peste glorie la triumfurile secerate lui Christos de venerabila ceată a strălucitorilor Tăi înaintași pe scaunul de care Te-ai apropiat în aplausele cele mai însuflețite ce le-a știut da o turmă cuvîntătoare prea iubitului seu Păstor.

Căutînd spre Tine în acest moment sîrbătorește, împărtășind bucuriile Tale și vestind laudele Tale, eu, carele am fost chemat a-ți fi următor, ridicu-mi încă odată glasul rugător către cer, zicînd ca și Eliseu către Elie: Să fie Spiritul, care este în Tine, îndoit întru mine!

Cătră Voi, după aceea, Ilustri Archierei, împreună slugitori, se îndreptează cuvîntul recunoștinței și mulțumirilor mele celor mai ferbinți, căci n'ai nău crînat nici osteneala depărtărilor, nici venerabila greutate a anilor ce Vă apasă umerii, nici timpul, nici marile Voastre cuprinderi spre a alerga la această metropolă istorică a Provinciei noastre bisericesti, ca înșirîndu-vă împregiurul gloriosului ei cap nemijlocit, să înălțați cu prezența și cu conlucrarea Voastră strălucirea uneia din sîrbătorile cele mai mari ale biseriei creștine. Indurîndu-vă a primi acest omagiu al sincerității inimei mele, permiteți, Excelențe Reverendissime, ca și în viitor să speriez cu tărie la marea Voastră bunăvoință față cu mine, ca unul, carele din cartea vremilor trecute am învățat, că în timpuri de grele încercări, după darul Domnului, nimica n'a contribuit mai mult la asigurarea biruințelor oștirii sacre, decât dragostea, frățeasca înțelegere, ajungerea la identitatea părerilor, armonia și cooperarea împrumutată între aceia, pe cari Spiritul Sfînt i-a pus să pasecă Biserica lui Dumnezeu, să conducă părțile împăraștiate, dar' pururea orînduite ale aceleiași pacifice oștiri. Permiteți, Excelențe, încă odată, ca aducîndu-vă acest tribut al recunoștinței mele, inspirîndu-mă de aceste idei, îmbărbătîndu-mă de exemplul Vostru și folosindu-mă de cuvintele mărețe ale fericitului Mitropolit Ioan, de cari au răsunit o altă dată zidurile aceste sacre, să vă asigur sîrbătorește, că pe partea mea alătura cu Voi voi fi împregiurul ilustrului nostru conducător, spre a conlucra cu puteri unite, cu zel neadormit, cu abnegare de mine însumi la acea țintă comună, care este prosperarea religiunii și a moralității

Sonet.

(De Petrarca).

Lungă-i calea, speranța-mi să o bată;
A vieții pasuri nu țin așa lung.
Bune vremuri aș vré să mai ajung,
Să mă întore în fuga galopată.

Slab o să fug, un laț îmi face zoruri,
Legatu-m'a, cum dorul ști să lege,
Pe fața mea un semn, se alege
Că sunt cuprins de-a dragostei flori.

Vă sfătuesc pe cei ce calea-i bateți:
Dați înapoi, cari de dragoste ardeți!
Peste hotar pasiunea să n'apuce!
Deși eu trăsesc, din mii inși unul scapă.
Dușmanamea era prea cum s'aduce
Totuși o rană, inima i-o sapă.

Trad. de Ioan Bocaniciu.

Suvenirea și dorul.

(De E. de Planard.)

A vîrstei june suveniri
În inimă-mi povară sunt;
Și cuget trăind pe pământ,
Ca să visez dulci fericiri.

Ah! dela voi buzele-mi cer,
Ca dorul să mi-l ascultați,
Și patria să mi-o redați,
Ori, ah! lăsați-mă să pier!

A pădurii noastre tăceri,
A văii apă cristalină,
Pacea, liniștea deplină,
A pruncilor din sat plăceri.

Aceasta-i tot ce eu vă cer,
Ca dorul să mi-l ascultați,
Și patria să mi-o redați,
Ori, ah! lăsați-mă să pier!

Trad. de Ioan Bocaniciu.

Poesii populare.

Frunză verde trifoiu lat,
Sîracu-s, Doamne, sîrac,
Sîracu-s și n'am pe nime,
Numa mândra lângă mine.
Fie Domnul lădat,
Că și mândra m'a lăsat.
Și acum chiar n'am pe nime,
Numa Domnul e cu mine.

Adă, Doamne, mândra vară,
Să-mi vie mândruța eară.
Mândruța mea-i mândră tare,
Ca și ea nu-i pe sub soare.
Când te uiți către mândruța,
Zeu te doare inimuța.
Să ai inimă împetrită,
Pare că ți-se despica.
Despica-s'ar, despica
Brăul de pe sub mândra,
Nu inima din badea.

Măndruță de astă vară,
Așteaptă-mă, că viu eară.
Înzădar te-i oboși,
Pe mine nu mi-i găsi.

Pe la noi pe sub pădure,
Sunt fetișoare destule.
Cia Piroc! după Caila,
După fete la Pecica.
Hois Caila! după Piroc,
După fete la Bodrog.

Cătu-i țara dealungu,
Nu-i căne ca și doru,
Că te mână și te-adună,
Până n'ai inimă bună.
Stricată-mi inima,
De când umblu după mândra.
Dacă mândruțe n'ar fi,
Inima nu mi ar bolli,
Ci-aș fi și eu fericit,
Ca și cine n'a iubit.

Culese de P. Russu, prep.

ținutul provinciei noastre bisericesti și asținerea drepturilor acestei mitropolii vererande!

Despărțindu-mă apoi de aceste ziduri sacre, mde suspinurile pocăinței mele încercatu-s'au de atâtea ori dela altarul Domnului a da rsonet rugăciunilor de mai înainte ale vērstei mele fragede, despărțindu-mă de aceste ziduri sacre, sub a căror boltă mă-reață și la a e ror umbră sfântă învățat am din prunice a lăuda pe Domnul în graiul dulce al maicii mele, despărțindu-mă de aceste ziduri sacre, unde astăzi împreună și cu conlucrarea preoțească a Prea Veneratului Capitlu mitropolitan și în prezența bună-voinței Voastre a tuturor, o prea iubitorilor mei frați și oaspeți străluciiți, peste capul meu s'a săvērșit marea taină a religiei, — despărțindu-mă eu mai zic cărăși, de aceste ziduri sacre, rogu-vē și pe Voi toți membri ai Prea Veneratului Capitlu mitropolitan, pe Voi ai mei frați și învățatori prea iubiți, pe Voi ilustrii purtători ai autorității statului, pe Voi oaspeți distincți, pe Voi toți credincioși ai lui Christos, rogu-vē cu stăruință, ca să primiți și Voi tributul mulțumirilor mele celor mai călduroase, și uitării în rugăciunile voastre să nu mă dați, când inimile voastre odihna lui Christos vor căuta cărăși sub acoperământul lor, unde viu veți găsi pururea spiritul meu.

Profund este așigdera, Excelență Ilustrisim și Reverendissim *) omagiul grațitudinii ce Ți-l aduc plecându-mă înaintea feței Tale. Căci din mare depărtare ai binevoit a alerga spre a asista la desfășurarea acestei ceremonii sfinte. Prezența Ta și a celui ilustru reprezentant al Prea Veneratului Capitlu din București în mijlocul nostru, odată mai mult dovedește frumuseța admirabilă a bisericiei lui Christos, în care unitatea credinței încheată prin sinceritatea dragostei strălucște cu mărire prin diversitatea riturilor ce o împodobesc. Binevoind a primi la ulată cu acei reprezentanți distincți acest omagiu călduros al grațitudinii mele, lasă-mă să adaug mărturisirea, că participarea Ta la actul cel mai însemnat din viața mea, înțărind dulcele amintiri ce le-am adus cu eu mine dela pompoasa Ta mireasă, întărește totodată și neperitoare face sentimentele mele de stimă și de venerațiune către Tine și către atât de ilustrul tău însoțitor **) și al meu pururea amic prea iubit.

Pe urmă îndreptându-mi privirea minții mele spre Mireasa ce mi-s'a dat mie, și ale cărei grații binevoitoare până aicea mi-le-au adus o aleasă cență din filii săi conduși de cea ce la veneratele sale bătrânețe exemplu strălucit este tuturor de muncă neobosită pentru înflorirea ei, Ilustrisimul și Reverendissimul Domn Ștefan Moldovan, — îndreptându-mi privirea spre iubita mea Mireasă, spre Biserica ce s'a încredințat conducerei mele, și care nu este decât o aleasă parte din Biserica cea adevărată a lui Isus Christos, eu cuvântul Psalmistului trebuie să-l împrumut, spre a-i pute descoperi tot ce zace la inima mea, spre a o asigura de nestrămutata mea hotărîre de a mă jertfi fără de nici o cruțare pentru binele și înflorirea ei. O da, Prea Sfântă Biserică a lui Christos, de te voi uita pe tine, de voi uita învățăturile tale, de voi uita datorința mea sacră de a le vesti pe ele poporului tău, uitată să fie dreapta mea. Și limba mea de gălăgiul meu să se lipească de nu-mi voi uita aduce aminte de tine, de nu voi uita lucra pentru strălucirea ta, de nu voi ostent pentru mântuirea sufletelor filior tēi și de nu te voi înălța pe tine, noule Ierusalime, peste cea mai de frunte din bucuriile mele: de te voi uita pe tine, uitată să fie dreapta mea!

Și acum eată eu, termina-voiu cu Apostolul, legat fiind cu spiritul merg în Ierusalim, neștiind cele ce mi-se vor întâmpla mie întru el. Ci nici de una nu bag seamă, nici am sufletul meu mai scump decât mine

Însumi, fără numai ca să plinesc alergarea mea cu bucurie și slujba care am luat-o dela Domnul Isus, a mărturisă Evanghelia lui Dumnezeu *).

Altă supărare.

Așa se vede, că Maghiarii nu pot nici ei să fie deplin fericiți în zilele lor de bucurie și de sărbătoare. Astfel urmările sărbătorii lor millenare-naționale dela Pojon, unde au desvilit statua Mariei Trezia, se arată într'o mulțime de „supărări naționale“, care de care mai dureroasă pentru ei.

După simțita vătămăre a Dietei, prin punerea ei la locul al treilea între delegațiunile primite de Majestatea Sa, — foile patriotice maghiare se vaietă acum pentru altă lovitură, primită cu privilegiul numitei sărbări. Ear' aceasta din urmă este: *răspunsul* ce Împăratul-rege l-a dat ovreilor din Pojon, în numele cărora rabinul Dr. David bineventase pe M. Sa Monarchul.

La vorbirea rabinului adevă, Majestatea Sa a răspuns:

„Prime-se cu mulțumire cuvintele D-Voastre de supunere și binecuvântarea rituală a religiei D-Voastre. Nu mă îndoiesc, că în îndeplinirea datoriilor patriotice ve veți întrece cu ceilalți cetățeni ai statului, și în această nădejde bucuroș ve asigură de mai departea mea bună-voință“.

În nespusa dragoste a sa pentru ovrei șovinistul „Magyar Hirlap“ (nrul din 18 Maiu) chiar la locul prim se tângue și face următoarea observare:

„Prin ce au meritat Jidovii acea îndoială, pe care răspunsul regal o exprimă tocmai în privința lor, când numai pentru viitor speră și nu știe azi, că Jidovii sunt cetățeni credincioși și folositori acestei patrii?“

Foia ungurească ar fi dorit anume, ca M. Sa să-i pună pe Ovrei în rîndul celorlalte națiuni, ceea-ce nu s'a întâmplat și pe semne că nici nu se va întâmpla.

Învățătorii nostri.

II.

Sedința a 2-a a reuniunii învățătorescilor s'a ținut tot în ziua de 29 Aprilie n. c. după amezai dela 3—6 ore. În această ședință s'au pertractat următoarele:

Di president Teodor Ceontea cu bucurie aduce la cunoștința reuniunii, că iubitul nostru tovarăș de muncă, neobositul confrate învățător Augustin Boțioc, (Comloș-St. Ana) în decursul acestui an școlar și-a ajuns și sărbătorit, în una din ședințele reun. cer. Șiria, jubileul de 25 ani ca învățător în școala populară. Il felicită deci cu toată căldura inimii, dorindu-i încă mulți ani fericiți, ca să poată ajunge și sărbătoria jubileului de aur (50 ani)! Adunarea gen. întâmpină această gratulare cu aplause nesfârșite și însuflețite urări de „să trăiască!“

Di Boțioc poate fi mândru de adevărata iubire și alipire a reun. arătată față de domnia-sa.

După bucurie vine întristare. Așa a fost și la noi. După însuflețirea mare de iubileu, a venit „Memento mori“ (adu-ți aminte de moarte.) Di president T. Ceontea cu glas mai liniștit și cu față mai întristată aduce la cunoștința reun., că dela cea din urmă adunare generală până astăzi s'au mutat la cele vecinice trei învățători și o învățătoare, și anume: Aurel Moț din Ciaba, Nicolae Joldea din Halmagiu, Georgiu Turic din Otlaca și Sofia Țapoș din Păncota. Reuniunea adânc mișcată pentru pierderea acestor foști zeloși membri cu inima întristată le zice: „Dumnezeu să-i ierte“, și sculându-se le cântă un jahnice „Christos a înviat!“

După acestea se ia mai departe programa zilei, după care urmează disertația: „Învățământul popular“, cetită de autorul Nicolae Boșcaiu, inv. în Bodești. D. Boșcaiu face parte din generația tină și învățătorilor nostri, are peană bună și lucră cu

multă diligență și pricepere. Ceea-ce a adevărit și reu., când ascultându-l cu plăcere l-a întâmpinat cu „să trăiască“ și i-a votat mulțumita protocolară. Reuniunea sperează mult dela acest zelos muncitor pe terenul învățământului popular.

Urmează raportul despre starea cassei reuniunii dela adunarea generală trecută până astăzi, cetit prin cassarul dl V. Magdu, din care se vede că cassa reun. e în condițiuni cât se poate de slabe. Cea mai mare parte a taxelor sunt restante. S'a luat măsură însă ca după puțină să se încaseze toate, ca apoi și reun. să poată mai bine lucra, căci precum se știe a scris și publicat concurs cu premiul de 100 fl. pentru cea mai bună și corăspunzătoare carte școlară. Avem nădejde că reun., și pe această cale va merge spre mai bine.

De altcun comisiunea: G. Petrovici (Nădlac), I. Murășan, (Comloș) și G. Stan, (Arad) au aflat în rënd bun toate actele de cassă și au propus cassarului V. Magdu, absolutor, ceea-ce i-s'a și dat pe lângă mulțumita protocolară.

Romul Teucian (Nădlac) ca controlor, raportează cu graiu viu că a cercetat toate actele de cassă și de bibliotecă și aflându-le în rind bun le-a subscris toate. S'a făcut raport înscris n'a aflat de lipsă.

Se arată earăși un harnic membru al reun. bravul tinăr inv. Damaschin Medrea (Iteu) și cetește frumoasa sa prelegere-practică despre tema istorică: „Împăratul Iosif al II-lea și școala lui Horea“. Adevărată prelegere de model. S'a ascultat cu mare plăcere între urări de: „să trăiască“. Votându-i-se și mulțumita protocol.

Urmează alt disertant, Vasile Suciu (Buteni), carele a cetit un frumos operat intitulat: „Necesitatea educațiunii religioase și factorii sei“; ear' după aceea a cetit Vasile D. Iliș (Cuvin) despre „însemnătatea istoriei în școala populară“!

Ambele aceste lucrări sînt vrednice de laudă și reuniunea le-a ascultat și primit cu plăcere, mulțumind d-lor disertații pentru zel și activitate.

A mai fost o disertație la rînd, dar' fiind încă mult de lucru și timpul înaintat, autorul Mihail Vidu. (Halmagiu) și-a dat învoirea ca disertația sa intitulată: „Învățătorul, familia și inspecțiunea școlară“ — să se treacă la protocol.

S'a cetit apoi lista membrilor noi înscriși și s'au proclamat de atari: Livia P. Desseanu, Octavia P. Desseanu, Silvia Nădăban, Lucereția Jurca, Atansiu Lipovan și Emilia Leucuta.

Di Dr. Petru Barbu, profesor în Caransebeș a donat reuniunii noastre 80 exempl. din opul d-sale „Religiunea în școala populară“, cu scop de a se da gratuit membrilor.

Opul s'a primit cu mulțumita și s'a dispus, ca să se împartă în părți asemenea între cele 7 reun. cerc., venindu-se astfel câte 11 ex. la 1 reun. cerc.; ear' 3 ex. la biblioteca reuniunii centrale.

Învățătorul Aug. Boțoc din Comloș, a propus în adunarea reun. cer. Șiria, ear' aceasta primit de a sa „Ideia înființării unei societăți de asigurare a învățătorilor pentru cazul de moarte“. — Reun. cer. Șiria a transpus-o adun. gen. ear' aceasta a dat-o comitetului central spre afacere competentă, avënd a raporta la adun. gen. viitoare.

Fiind gata toate lucrările puse în programă, și mai rămânând numai „propuneri și interpelări“, la acest loc s'a vînturat și treaba învățătorilor din cerc. Boroșineu, care trecuse și prin unele ziare ca „Tribuna“, „Biserica și școala“, „Dreptatea“ și „Teleg. Român“.

Anume învățătorii din Boroșineu și jur 12 la număr s'au tânguit amar, că nu pot scoate salariul, și n'au din ce trăi, ear' mână de ajutor nime nu le tînde.

Aceasta au dovedit-o cei 12 în conferența lor; aceasta au adevărit-o apoi și oficios reun. cerc. din Boroșineu în raportul seu cătră adunarea generală, ear' aceasta a întârit adevărul!

„Biserica și școala“ n'a căutat după adevăr, ci a început a împărți învățătorilor lecțiuni nemeritate.

Dupa „Bis. și Școala“ vine un anumit, „Amicul școlai“ (și dușmanul dascălului), și nici mai mult, nici mai puțin, că: *n'afi făcut nimic, popii au făcut totul, vouă, de nu v'e place: cută ușa!* — Și „Bis. și școala“, abia a apucat să reproducă acel urit articol din „Dreptatea“, ear' după ea numai decât și „Tel. Rom.“ — Să le fie rușine!

Adevărul și dreptatea mai înainte, apoi împăcările!

Di preș. T. Ceontea, mulțumind tuturor membrilor pentru dragostea arătată față de reuniune, declară adunarea gen. de încheiată.

Despre călătoria la Bodrog, în numărul următor.

Un mare scandal unguresc.

Foile ungurești au o săptămână dintre cele mai bogate. Nici n'a apucat bine să se mai liniștească după scandalul petrecut în Dietă cu privilegiul discuțiunii asupra afacerii dela Pojon, unde M. Sa n'a primit pe presidentul Dietei și eată alt scandal. De astădată cât se poate de rușinos. S'a descoperit anume, că baronul Nopcia, intendentul Operei, a săvērșit cele mai ticăloase imoralități cu fetele baletiste și cântărețe dela Operă. Le ducea adevă (chiar și pe fete în vērștă de 12—14 ani) la casina națională, unde împreună cu alți magnați, petreceau toată noaptea. Uneia numai așa i-a făgăduit stipendiu, dacă se va duce să-i mulțumească... acasă. Fata însă (Nelli Breitkopf) nu s'a dus și astfel deși toți profesorii ei îi judecaseră stipendiu, baronul Nopcia a făcut să nu capete nimic. Pe altă fată, tot tină și frumoasă, a certat-o că de ce e așa proastă și nu primește dragostea unui magnat, care i-ar da 4000 fl. . . Și așa mai departe o mulțime de lucruri din cari se vedează, că el făcuse la operă adevărat bordel.

Ticăloșiile acestea toate s'au descoperit așa, că intendentul a dat afară dela operă pe prima dansatoare Müller Katicza, care era o damă cinstită și de câte-va ori îndrăznise să se mire de cele ce sevirșește baronul. După ce a fost însă dată afară, a dat și ea pe față orgiile ce se întâmplă la operă, această instituțiune pentru care țeara cheltuiește milioane.

CONGREGAȚIA

Cu privilegiul luptei ce s'a dat în congregația comitatului Arad în ziua de 10 Maiu, dl C. Gurbanu, protopop în Buteni, a rostit următoarea vorbire:

„În vorbirea sa de mai înainte, dl Vasărhelyi László a zis, că asemenea afacere ar trebui desbătută pe temeiul argumentelor, nu al pasiunilor și al intereselor unilaterale. — Îmi pare bine de vorba aceasta și deci cu dovezi ne silim și noi a arăta ne-temeinicia argumentelor d-voastre, deși mie unuia mi-ar fi părut mai bine, dacă obiectul în discuție nici nu s'ar fi pus pe tapet, ca să nu ni-se deie privilegiu la nouă frecări și ciocniri între frunțașii dela comitat, ceea-ce, precum atinse dl antevorbitor Varjassy, are influență asupra poporului de rînd. Noi nu sîntem de vină pentru iritațiunea ce s'ar produce la popor; noi sîntem cei provocați și deci sîntem siliți a apăra interesele poporului din comitat în contra nedreptăților ce ni-se fac.

Pentru-că pe nedreptul se cere și această jertfă dela comitatul nostru. Legea, pe carea d-voastre și dl ministru v'e întemeiată pretensiunea, este 3-ul 43 din art. XXV^{VI}

*) E. S. Monsenforele de Hornstein, Archiepiscopul latin din București.

**) Reverendissimul Domn Canonic Iosif Band, Vicarul general din București.

din 1868. În acest ș. ce este scris? Vi-l cetesc: „Dacă comuna arată, că nu e în stare a produce putere întreagă materială pentru înființarea și susținerea institutelor de instrucțiune populare necesare conform acestei legi, pe calea autorității respective poate recurge la stat pentru ajutorare. Ministrul instrucțiunii publice ajută comuna recurentă din suma bugetului statului votată spre acest scop“.

Întrebăm acum — ca să ne argumentăm — care e acel comuna recurentă? Și fiindcă comuna recurentă nu este, vine comitatul într'ajutorul alor 24 comune deodată. Dar' ce are comitatul cu școlile din comune? Aș înțelege aceasta, dacă comitatul ca atare ar susține vre-o școală undeva pe teritoriul său, d. e., aș înțelege, dacă comitatul pentru spitalul său ar cere de undeva — fie măcar dela stat — ajutor ori împrumut, dar' aceea n'o pot înțelege, ca comitatul să contragă împrumut dela cutareva institut de bani pentru 24 școli de pe teritoriul său, care școli însă nu sunt susținute de comitat, precum nu pot înțelege nici aceea, cum de comitatul să dea obligația și statul apoi să plătească acești bani! Ce argument se poate aduce spre motivarea acestei specule (Geschäft)?

Pentru-că ori are statul bani pentru școli — ori n'are. Dacă are, de ce nu-i cheltuește; dacă n'are — de ce nu așteaptă până-ce va avea. Ce fel de om e acela, care când se apucă a-și zidi casă, n'are nici un crucer gata, ci ia bani pe camătă, ca să o poată zidi. Unde vă sunt argumentele, dlor pentru motivarea împrumutului? Ziceți că în numele locuri, unde voiți să ridicati aceste 24 școli, școlile existente sunt niște colibi, sau că nu sunt de fel. Din întâmplare cunosc și eu vr'o câteva din aceste locuri și pe baza acestei cunoștințe pot să afirm, că în numele locuri în privința zidurilor, școlile noastre stau la nivelul unor localuri a iarașbirăimilor; și comunele bisericesti își dau toată silința, ca în locul școlilor vechi să edifice altele noue, firește, după pretensiunile timpului modern, totodată după împrejurările locale. Dl inspector Varjassy a putut vedea școala din Dieci, din Desna, din Cil, din Bârsa, din Ignești, din Laz, din Prăjești, din Voivodeni, ridicate în cești 2 ani din urmă într'un ținut sărac, cari nu pot fi excepționate nici dintr'un punct de vedere; câte alte școli se vor fi ridicat prin alte părți ale comitatului! Drept dovadă că poporul nostru sub povățuirea organelor bisericesti nisuește a face progres în cultură. Dar' cheltuelile ce le face, le face cu cumpăt și cu cruțare. Nici un edificiu din aceste, citate, deși ele sunt mai frumoase în comună, nu pește suma de 2000 fl., pentru-că după tot crucerul este tragere de seamă, până când ale dvoastre edificii — cel mai mic: din Leasa, din Budești etc., are să costeze 4000 fl. — Aceasta e o adevărată risipă, — și pentru-ce? Vă sinamăgiți cu idei nerealisabile.

Ziceți că ridicati școli acolo, unde nu sunt. Ați și aflat trei comune de acestea, despre care însă însuși dl inspector a accentuat, că nu plătesc una-câte-una mai multă dare reg. decât 250 fl. la an. Va să zică, dl inspector întrevine pentru poporul sărac ca să-i ajute. Frumos lucru, dar' eu din întâmplare cunosc și relațiunile acelor comune; ele sunt afiliate cu școala altor comune învecinate și pruncii școlari după puțină și cercetează școala. Cu toate acestea repet — frumos lucru acesta dela dl inspector școlar, dacă n'ar fi mârșav și urt planul și scopul școlii lui. A ridica în Leasa, Budești, Mermici etc., comune curat românești, în care precum și în preajma lor nici un suflet de om nu vorbește ungurește, în acestea și altele, precum Șicula, Șiclan, Buteni, Tauț, etc., unde numai ici-colea câte o negreață rătăcită de pe undeva pe o zi două se susține în comună, — în aceste comune să se ridice școli maghiare! Aceste școli apoi într'adever că vor fi adevărați monștri ai timpului! — Dela Socrate până la Gőnczi încă nici un pedagog n'a îndrăsnit

a susține această posibilitate pedagogică! Ar merita ca să vină lume din Europa și afară de Europa, ca să plătească preț de intrare, numai ca să audă măcar o prelegere într'o astfel de școală!

Lucru de ris, și totuși d-voastre țineți, că răspândiți lumină între popoare. Dar' d-voastre tocmai așa faceți ca omul din poveste, care 'și-a făcut casă scumpă, însă nu 'i-a făcut și ferești, deci cu găleata se silia se poate lumină în chilii.

Din motivele acestea mă alătur la părerea dlui Veliciu, care respinge propunerea comisiunii permanente.

Din cercul Petrișului primim o lungă epistolă, în care un „alegător român“ ne invinuește, că de ce nu scriem nimic și despre „lupta dusă de deputatul lor“, dl Aug. Hamsea, profesor și director seminarial? „Alegătorul Român“ ne bănuiește, că am avea oarecare necaz pe dl Hamsea și de aceea nu-l laudăm pentru lupta națională în comitat.“

N'avem nimic cu dl Hamsea. D-sa însă a fost între Români puțini, care nu s'a dus să ia cuvântul în congregație și să apere astfel școala română de cotropirea ungurească.

Eată de ce nu puteam să scriem nici un cuvânt de laudă la adresa alesului celor din cercul Petriș.

3/15 Maiu în Seliște.

Ca în toți anii, așa și de astădată, Seliștenii s'au adunat — durere însă, că puțini — să serbeze ziua de 3/15 Maiu. Ne-am adunat anume, spre seară, la otelul comunal, unde după mai multe vorbiri s'a cântat în cor din partea mesenilor pe lângă alte hore românești, și „Deșteaptă-te Române“, încât răsună hotelul, de țipi lua auzul.

Doamne! ce solemnitate, ce lucru plăcut, când toți la un loc: Inteligenți, meseriași și popor erau cu capetele descoperite la o masă comună, uniți în cuget și în simțiri par'că vedeai realizându-se „visul de aur“ de mult așteptat.

Au urmat mai târziu tot în cor „Hai să dăm mână cu mână“, „Trei colori“, „Ca un glob de aur“ și altele.

În acest interval însă nu am fost scutiți de a nu vedea gendarmeria la spatele noastre; pe semne că așa ne e dat nouă Românilor subjugati, să nu ne putem nici odată desfăta după dorință.

Mai târziu pe la orele 10 seara ne trezim cu patrula de gendarmi înarmați din tălpi până în dinți, urmați de 1 polițist și 4 boactări (păzitori de noapte), cari ne provoacă să ne ducem acasă. Pe semne le era frică, că dacă vom petrece până mai târziu, să nu ne apucăm și să săpăm la întregitatea statului.

Aci s'a ivit o vie discuție între gendarmi cari ne provoacă să mergem deși între noi erau, cari voiam a mai petrece.

Cerându-le cont gendarmilor că pentru ce ne provoacă să ne depărtăm, ne-au răspuns, că au ordin mai înalt.

„L-am cerut, să 'ni-l arate ordinul acela „excepțional“ care ne oprește dela orele 10 deoare-ce „Hotelul comunal“ are licență până la 12 ore din noapte.“

Ne-au zis, că ori-și-când așa putem petrece ba până la ziua dacă vom, însă astăzi nu; și dacă nu ne supunem provocării, ne vor lua în scris și ne vor înainta preturii: ceea-ce a și urmat. Așadară ne-am depărtat dela hotel în casa privată a unui domn unde am petrecut liniștiți până la ziua.

S'au trimis adrese de foiecitare studenților Români în Viena, Budapesta și Paris, și subscrișă de cei prezenți.

Urmările vi-le voi raporta la timp.

Seliște, în 5/17 Maiu 1897.

Nicu.

Dela sate.

(Examen școlar.) În 9 a lunei c. u. s'a ținut examenul în comuna Valea-Gergehului (protopresbiteratul Albei-Luliei), despre decursul căruia conform dorinței publicului participant în scurt vin a vă raporta următoarele:

Examenul s'a început la 11 ore din zi și s'a terminat la 3 ore p. m. sub conducerea dlui Simeon Ciorbea, asesor al scaunului protopresbiteral și paroch în Ponor. Prezenți au fost 16 elevi. Învățătorul D. Anca. Public numeros. Resultatul pe deplin mulțumitor; poporeni au rămas încântați.

Eată o nouă dovadă că un examen bun este cel mai puternic mijloc pentru a delătura din popor nepăsarea și credința rătăcită ce o are față de școală și față de învățător.

După terminarea examenului vrednicul paroch local dl George Lazar, a dat o masă comună la casa sa proprie, la care au luat parte mai mulți fruntași din popor unde apoi s'au cântat mai multe din frumoasele și de inimi înălțătoarele noastre cântări românești, cu deosebire ne-a încântat d-soara Victoria Lazar. Ba, unde apoi, nici toastele nu au lipsit, între cari amintese al dlui George Lazar, paroch local, în sănătatea comisariului de examen; al dlui Simion Ciorbea pentru parochul locului totodată gazda casei, al dlui Laurentiu Ciorbea, teol. abs. și învățător în Ponor, în sănătatea P. O. D. protopresbiter tractual Nic. Ivan.

S'a mai tostat apoi pentru învățătorul român, pentru fruntașii cari se interesează de biserică și școală; pentru femeia română etc.

Destul că a fost o petrecanie, frumoasă care a durat până în zori, când apoi ne-am depărtat cu toții ducând în inimile noastre cele mai frumoase suveniruri.

Dee Dumnezeu, ca încă dela multe examene tot astfel să ne depărtăm.

Ponor, 15 Maiu n. 1897.

Laurentiu Ciorbea.

teol. abs. și învățător în Ponor.

De asemenea în 8 Maiu n. s'a ținut examenul din Ponor. Prezenți 18 elevi. Ca învățător a funcționat teologul abs. Laurentiu Ciorbea, care deși mai tot anul bolnăvicios fiind, totuși a dovedit un progres, un rezultat peste așteptare strălucit.

(Români, la Români!) Nu este sat românesc, în care să nu se fi încuibat câte un jidovel. A sosit cu zdrențele în spate, s'a pus într'un colț de uliță și la urmă s'a făcut dl satului.

Nu în tot locul au nimerit bine, căci unde oamenii se știu păzi, dau jidovilor de cap. Astfel în comuna Măderat, încă acum 12 ani, a venit jidovul Verner Simon, îmbogățit pe spetele altor creștini, cu gândul ca să se încarce și mai mare bogăție dela noi. Umbla jidovul în trăsura cu cai, ca la grofi și era fălos tocmai ca un Jidov. La vre-o câțiva ani a adus și pe frate-său Verner Henrich cu gând să-l facă gazdă mare de pe spatele noastre.

Ei una au gândit, noi alta am socotit.

Deschizând ducen și birt, — creștinul Moisă Morariu, — ba să se mai ducă oamenii la jidovi și, așa rînd pe rînd au început a da faliment jidovii, cari erau și mai de mult în comuna noastră și și cari au venit să facă concurență Românilui, așa a fost cu Kestenbaum Elias, Fried Adolf și Vestfrid, ear' acum în zilele acestea a trebuit să vedem cum se vind și cele din urmă perini de sub cap și alte lucruri din casă, ba chiar și măsurile cu cari au vindut beutură, pentru-că n'au fost în stare să sol-

În anul acesta a mai deschis un creștin birt și neguțătorie la marginea satului lângă ovreii Verner H., frate cu cel bogat și Klein Abrahaam, cari până acum nu știu ce să facă de necaz. Ni-se pare, că nu peste multă vreme vom vedea licitație și la Verner Henrich, care totodată e și președintele școlii ungurești de aici, pentru-că sunt datori în darea de consum cu peste 100 fl. și nu poate plăti.

Săriți, Români cu toții, deschideți în toate satele ducene și spriginiți pe creștini, — pe la Jidovi să nu mai călcați!

G. H.

Bibliografie.

„BIBLIOTECA NOASTRĂ“

sub direcția lui E. Hodoș.

Dorința d'a cetii cărți plăcute, folositoare și ieftine se arată în măsură tot mai mare la publicul nostru român. Am ținut seamă de această dorință, și luând înțelegere cu câțiva prietini literari, am întemeiat publicațiunea „Biblioteca Noastră“.

Scrierile autorilor români, literatura populară și operele autorilor străini în traducere bine îngrijită, vor găsi loc în această „Biblioteca“. Se va îngriji, ca pe fie-care lună să apară cel puțin un număr, cu prețul cel mai moderat posibil.

Se pot face și abonamente la „Biblioteca Noastră“ pentru o serie de 5 și de 10 numere.

Seria de 5 costă 70 cr. sau 1 leu 75 de bani.

Seria de 10 costă fl. 1.40 sau 3.50 Lei.

Domnii abonenți primesc numerele franco imediat după-ce apar.

Abonamentele, și tot ce aparține „Bibliotecii Noastre“, se adresează la Caransebeș către directorul publicațiunii E. Hodoș.

Sub-presă: Ioan Hunyad, de Ios. Bălaș, cu două ilustrațiuni comandate anume pentru „Bibl. N.“ — În pregătire: Simeon Balint, biografie cu un portret. Cestiuni de igienă, de Dr. C. Popasu. Poftă bună, de Zolt Hodoș. Din amintirile unui vânător, de I. Turghenev, cu portret și o notiță biografică.

— Realități și visări, novelete și schițe de Septimiu Sever Secula: O broșură elegantă și de un conținut interesant, apărută acum ca Nr. 1. din așa numita „Biblioteca Noastră“, sub direcțiunea d-lui Enea Hodoș, profesor în Caransebeș. Prețul broșurei e 14 cr. și se poate procura la directorul numitei biblioteci în Caransebeș și la toate librăriile.

— „Români în revoluțiunea lui George Doșa“ (1514), studiu din istoria Românilor de peste munți, de Septimiu Sever Secula. Această broșură interesantă, privitoare la istoria poporului nostru s'a retipărit din „Archiva“ din Iași și se extinde pe 33 pagini în format octav mare. În text are mai multe note și isvoare, precum și înfățișarea tabloului al executării lui George Doșa din partea Ungurilor. — Pentru prețul de 85 cr. prin mandat postal se trimite franco tuturor doritorilor de-a avea o bună carte istorică și de un cuprins puțin cunoscut până acum pentru publicul nostru. A se adresa la autor în Bucu. ești, „Hotel Imperial“ (Calea Victoriei).

— La librăria ifj. Klein Mor din An se găsește următoarele cărți de vânzare ieșite din condeiul eruditului Dr. George Popa:

1. Istoria biblică, pentru școlile populare. Prețul 10 cr.

2. Detorințe și drepturi, constituțiune civilă și biserică pentru școlile populare. Prețul 20 cr.

3. Contractul social sau principie de drept politic după Rousseau. Prețul 40 cr.

4. Scrieri și vorbiri culese, apoi din Prețul 10 cr.

Orașul Viena și chestia limbei.

Ordinațiunile cabinetului Badeni în chestia limbei boeme și morave formează încă și azi cel mai viu discutat obiect între toate partidele germane austriace atât în Reichsrath, cât și afară de sala parlamentului.

Astfel chiar și consiliul comunal al orașului Viena, în chestia aceasta a ținut Mercuri, în 19 l. c. seara, o ședință extraordinară, în care primarul Dr. Lueger a adus un proiect de adresă, care să fie înaintată Majestății Sale. Cuprinsul adresei este următorul:

„Având în vedere, că discuțiile sterpe în chestia naționalista mistue cu deservire activitatea și puterea parlamentului, când tocmai chemat ar fi să rezolve ardentele reforme sociale, — consiliul comunal al orașului Viena roagă pe Majestatea Sa să intervină pentru revocarea ordinațiunilor pentru limba și chestia limbei să se reguleze prin corpurile legiuitoare“.

Proiectul de adresă al primarului a fost primit de consiliul comunal cu unanimitatea voturilor, și s'a hotărât, ca adresa să fie dusă la Majestatea Sa în timpul cel mai apropiat.

Din Dieta maghiară.

— Ședința dela 19 Maiu n. —

După șgomotoasa ședință de Marți, Dieta ungurească a avut a doua zi o ședință mai liniștită, în care s'au urmat desbaterile asupra proiectului de lege despre judecătoria curților cu jurați.

Eroul zilei a fost de astă-dată deputatul Vamta Soma, care s'a declarat în contra proiectului de lege.

— Ședința dela 20 Maiu n. —

S'a continuat desbaterile asupra proiectului de lege despre judecătoria curților cu jurați, la care au vorbit tot numai deputați în opoziție: Polónyi Géza, Saghgy Gyula, Kolló Lajos și Okolicsányi László.

Așa ne trebuie! Ce fac străinii?

Ne plângem, că se înmulțesc străinii printre noi, și, înmulțindu-se, dau spate asupra noastră și le ajută, ca să ne cuprească și mai tare. Cine e de vină? Noi. Oare Românul n'are minte ca Ungurii, Neamțul sau alt străin, ca să înțeleasă și să exerceze măestria și comerțul? Ba da, are! — Inșă nu are ține se-l îndemne.

Co fac străinii? Să luăm pildă dela Aradani. Ca să se așeze și mai bine printre noi, au pus umăr la umăr și au format o societate de ajutorare, ca să aducă pentru măestrii din Arad vre-o 100 de învățacei — toți băieți de Secui din Ardeal. — Iși poate cineva închipui, ce va fi, când acei băieți vor fi toți măestri și mai ales vor fi îndesați prin satele românești. De voie de nevoie li vom primi, fiindcă din nația noastră n'avem.

Aradul, la ale cărui piețe (têrguri) se duce un ținut cu 1/2 milion locuitori, din cari 70—80% sunt Români, n'are decât câți-va măestri români și — mi se pare — nici un negustor.

Suntem noi așa de rămași înderet, ori nepricuți, ori cum să zic? Sau suntem prea domnoși, ca să ne ocupăm cu astfel de lucruri? Oare ar fi atâtea stêrpituri străine între noi, dacă ne-am fi gândit mai de mult? — Să ne trezim până nu-i târziu. Să pornim o acțiune puternică. Preoții și învățătorii să se pună, să îndemne cât de mulți băieți Români, iar măestrii și co-

mercianții români să primească băieții români cu cea mai mare bunăvoință, că doar-doar va fi ceva.

O greșeală ce s'a făcut până aci — și care nu se poate trece cu vederea — este, că în societăți și alte la conveniri priviam pe măestrii numai cu coada ochiului, și de cum-va se afla vre unul mai îndrăzneț să între printre „honorabili“, apoi ține-te la aruncături de vorbe ca: cărpaci, potlogari etc. Noi ne țineam — poate și azi ne ținem — domni, că vezi treaba: suntem, mă rog, în funcțiune și asta e destul pentru unii, ca să se uite peste umăr la clasa măestrilor. Adecă, tot mai rămăsese în noi urma din simțământul și ținuta vechilor „patriei romani“ față de „plebea lucrătoare“. Să ne potrivim înșă vremurilor de azi. Nu rangul să-l prețuim, ci virtutea, hărnicia și onestitatea. Să-l privim pe fie-care de semnul nostru și să nu dăm ocaziune la contrarietăți.

Un maestru român, care se vede respins de ai sei, va ajunge la concludesia: mai bine merg cu cei-ce mă primesc — și aceia sunt străinii.

Cu vre-o câțiva ani înainte, un domn din Arad în atrăsese luarea aminte asupra unei societăți germane, ce în toată ziua își avea convenirea la o ospetărie, unde anume am mers să ved ce se face. Era adecă o societate de diferiți măestri, cari după orele de muncă se adunau la vorbă, dar' în limba lor. Cu ei erau și vre-o câțiva profesori și funcționari, cari nu se genau a lua parte în aceea societate. Așa măestri să avem și noi! Și li vom pute ave, dar' numai părtinindu-i, în toate privințele. Să ne aducem aminte, că noi avem cărturari în stare să ocupe ori-ce slujbă din țară; avem economi, cari pot sta alături în hărnicie cu ori-care țeran de alt neam: nu avem înșă măestri și negustori, ci siliți suntem să ne aducem ori-ce marfă dela străini. Siliți suntem, ca banii nostri să-i dăm străinilor, cari numai iubire n'au față de noi.

Să nu așteptăm după întărirea statutelor de ajutorare de cătră nu știu cine. Buna-cuviință e statutul nostru, să ne adunăm, odată ici, mâne colo, ori în fie-care Duminecă și cu măestrii să stăm de vorbă, să le cunoaștem și durerile lor.

Toate sbuciumările noastre, până nu avem o clasă puternică a negustorilor și meseriașilor, sunt zadarnice. Națiunea, care are mai mulți măestri în sinul sou, aceea e mai puternică.

Amieul măestrilor.

NOUTAȚI

Arad, 21 Maiu n. 1897.

Dela Curte. Seria audiențelor la Curte în Budapesta s'a început deja. Între alții, Majestatea Sa a primit eri și o deputație de 35 membri a comitatului Nitra. Cu acest prilegiu o nenorocire s'a întâmplat în sala de așteptare, unde primarul Kostyal din Nitra a fost lovit de apoplexie și a căzut ca mort; prin intervenția medicului înșă moartea a fost înlăturată. — La archiducele Otto au fost primiți tot eri: primatele Vaszary, cardinalul-episcop Schlauch, principele Lobkovitz și căpitanul-suprem al capitalei.

Linia ferată între Lipova—Timișoara s'a deschis Marți, în 6/18 Maiu și e pusă deja la dispoziția publicului. La sêrbarea deschiderii, ministrul unguresc de comunicațiune a fost reprezentat prin consilierul de stat Dr. Barthos Andor.

Dinamită în Curticiu! „Arad és Vidéke“ de eri aduce un lung articol, în care se vaietă amar că „marele patriot“ Miron Vazul, învățător în Curticiu, era să cadă jertfă urei... „daco-române“: cineva ar fi pus adecă pe fereastră casei învățătorului dinamită și o sticlă — ca cele pentru bere, dar' în care era... praf de pușcă!

Ura „daco-românilor“ împotriva lui Miron Vazul este pentru-că el e mare... „patriot“. Astfel el a jelit acum trei ani moartea lui Kossuth, car' la milleniu a mâncat și el „paprica“ cu ceilalți patrioți cari au făcut „aluminație“, vorba curticianului dat în judecată pentru-că strigase „să trăească nația română“!

Miron Vazul a avut înșă noroc: dinamita nu s'a aprins și astfel a scăpat teafăr.

De cumva se va constata oficial, că în adevăr în hârtie a fost dinamită ear' că în sticlă n'a fost bere, ci praf de pușcă, va fi bine ca patrioții să-l ducă pe Miron undeva la Keeskemét, pe unde nu vor fi... „daco-români“... Se vorbește înșă că în sticlă era bere, pusă în fereastră să stea rece, și spaima cu dinamita nu-i decât urmarea fricei acelor „patrioți“, cari și anul trecut au zis că-i revoluție când niște Români se adunaseră să ridă de... „aluminația domnilor“...

Invinuiri caraghioase. După ce ne judecă aspru, pentru-că „propagăm cel mai sêlbatic daco-românism“, foaia locală „Arad és Vidéke“ ne invinuește, că... germanisăm! Administratorul nostru, destul de „nepatriot“ să nu știe bine ungurește nici după ce a stat 11 luni la învățatură, în temnița dela Cluj, în afaceri administrative a scris adecă o scrisoare nemțească, pe care colegii noștri unguri au botezat-o „chitanță“ și fac acum gură, că ne-am pus în slujbă... Nemților! Nu cumva „patria“ e eară primejduită?

Alegerile dietale în Croația s'au început deja și decurg cu mare agitație. Din 40 cercuri, până alaltăeri erau deja cunoscute 37 alegeri. 28 cercuri au ales deputați de ai partidului național, ear' 8 cercuri au ales partizani de ai opoziției unite. Partidul național (liberal) a pierdut 6 cercuri și a câștigat unul.

Din Reichsrathul austriac. În ședința de Marți a Reichsrathului s'a început deja desbaterile generală asupra răspunsului la mesagiul de tron și se continuă încă. Liberalii nu-l primesc. Badeni înșă e sigur de majoritate, mai ales în urma obstrucției, ce din nou au început-o germanii „liberali“.

Înceat în Murș. Este o cutezanță riscată a-ți proba curagiu chiar și cu luntrița printre valurile umflate ale Murșului, mai ales acum, când el abia-și începe în matca sa. Cu toate acestea, locuitorul din Micălaca, Mitru Nădăban a făcut-o, înșă a și plătit-o cu viața. Eri a lunecat dintr'o luntriță, cu care voia să treacă Murșul și a dispărut printre valurile furioase. A lăsat în urma sa o veduvă cu patru orfani.

Licitație la gara din Arad. În 12/24 Maiu la gara din Arad se vor vinde prin licitație toate obiectele lăstate sau uitate de călători și îngrămădite la stațiunea de aci a căilor ferate. Atragem atențiunea celer interesați.

Ploii și inundări, zăpadă și îngheț în luna Maiu. Aproape din toate părțile țerii sosesc știri despre pagube mari pricinuite de ploile reci și continue, cari au umflat apele până la exundere, și de omăt și gheturi, cari mai ales în ținuturi mai muntoase au pricinuit pagube mari sêmănăturilor și pomêtului. Din pricina acestor calamități în cele mai multe părți nu s'au putut isprăvi nici sêmănăturile de primăvară.

Clopoțel nu va mai suna la stațiunile căilor ferate. Direcțiunea trenurilor, prin o ordinațiune a sa din sêptemănila trecute a anunțat, că din 1-a Iunie st. n., sosirea

și plecarea trenurilor nu se va mai vesti prin sunetul de clopoțel nici la o stațiune a căilor ferate, ci numai slujbași anume puși acolo vor vesti aceasta de aci încolo din gură.

S'a găsit hoțul. În sêptemănila trecute un făptuitor necunoscut furase două icoane foarte scumpe din muzeul din Budapsta. Alaltăeri hoțul a fost prins de poliția din Viena. După-ee l-au prins, el a zis, că se cheamă Radoványi István, apoi că numele lui e Nagy, în urmă înșă s'a adevărit, că adevăratul lui nume e Dr. Lenkei Béla, doctor ungur din Budapesta. Doctorul hoț a încercat să mai fure și alte icoane scumpe de prin Viena, înșă a fost prins și acum i-se descoper toate furtisagurile.

Explosiune groaznică. În fabrica de prav de pușcă din Paknam (Anglia), unde se păstra și o mare cantitate de dinamită, s'a întâmplat o groaznică exploziune. Intregă zidirea fabricii s'a dărîmat cu deservire. Chiar și păreții cei mai groși s'au surpat până la pământ. Toate casele, până la o depărtare de zece mile, s'au sguduit și unele au suferit chiar pagube. Douăzeci și cinci de oameni au rămas morți și mai mult răniți, ear' tunurile preparate în fabrică au fost nimicite.

Bătăie între două fete. Se scrie din Graz, că într'un local public de acolo două fete s'au încăierat zilele trecute la bătăie sdravănă. Una dintre ele a apucat un cuțit și a rânit în șapte locuri pe dușmana sa, ear la sfîrșit i-a mușcat nasul, lăsându-o moartă. Ucigașa a fost arestată.

Afacerea Panama din Paris se pare a fi terminată. Judele instructor Le Poitevin a declarat, că nu s'au mai ivit nici noue cazuri de denunțări, nici propuneri pentru noue acuse nu s'au făcut. Astfel afacerea urgisitei Paname se poate privi de încheiată.

Piața din B.-Pesta.

Prețul grânelor.

Grâu fl. 7.90—7.91; porumb (cucuriz) fl. 3.65—3.66; sêcară fl. 6.04—6.05; Orz fl. 4—4.20; ovês fl. 5.32—5.33; mohor (sêmენტă) fl. —; bicău (sêmენტă) fl. —.

Piața porcilor în Steinbruch.

Ungurești, de I-a clasă: Tineri, mijlocii (părechea, în greutate de 251—320 chlgm) 54—55 cr. — Sêrbesti: Mijlocii (părechea, în greutate de peste 220—260 chlgm) dela 54.50—55.50 cr.; ușori: (părechea, în greutate până la 220 chlgm) dela 53—54 cr. — Prețul porcilor grași neschimbat.

ULTIME ȘTIRI

Atena, 21 Maiu.

In urma înfrângerii totale a Grecilor, Sultanul a dat poruncă armatei sale din Epir și Tesalia să înceteze ori-ce luptă.

Din parte-i guvernul grecesc a însărcinat pe colomebul Sutzko să discute condițiunile sub cari să se încheie un armistițiu de câteva zile, până ce se va încheia pacea. Cu toate acestea, trupele stau tot ca de bătăie. Între cei căzuți la Domocos, este și deputatul italian Fratti, care luptase în trupa voluntară.

Constantinopol, 21 Maiu.

Pentru a încheia pace, Turcia cere despăgubire de războiu, mărirea teritorului seu, luând câteva localități din Tesalia și să țină ocupată Tesalia până ce Grecii vor plăti despăgubirile de războiu.

Redactor responsabil: Ioan Russu Șiriani.

Practicantii la „Victoria“.

La institutul de credit și economii „Victoria“ din Arad se caută 2-2

 doi practicanți

Aplicații pot fi tineri absolvenți de școala comercială cu atestat de maturitate; se preferă acela, care au implinit și anul de serviciu militar.

Petițiile scrise cu mâna proprie și instruite cu documentele necesare să se adreseze la direcțiunea institutului.

Banca generală de asigurare mutuală.

(33) 10— „TRANSILVANIA“

IN SIBIU.

asigurează pe lângă condițiunile cea mai favorabile:

1. în contra pericolului de foc și exploziune; clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobile etc;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri să dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciănad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal prin

Agentura principală din Arad.

(Strada Széchenyi Nr. 1, casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan, etagiul al II.) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Stefan L. Honisch

ATELIER DE FOTOGRAFIE ȘI ZUGRĂVIRE

Arad, Templom-uteza Nr. 4. vis-à-vis de palatul Minorităților.

Pentru fotografiile sale artistice, pentru străinătate Majestatea Sa Regele Italiei l-a numit membru al academiei de arte „Chieta“ ce stă sub patronatul său.

Vechia dorință a marelui public este împlinită; de aci încolo nu e nevoie de a plăti fotografiile cu un preț atât de scump.

Avisez deci pe onoratul public că am intrat în legături statornice cu fabrica de artiști de fotografiere din Paris.

Prin aceasta sunt în plăcuta poziție, că fotografiile comandate la mine, precum: *fotografii singuratic, în grupe mari, în familie*, precum și condițiuni afară de atelierul meu, le execut cu un preț, până acum nemai auzit de ieftin, în ceea-ce dovedește următoarea notă a prețurilor:

6 buciți fotografi formate	carte de vizită	acum fl.	2.50	mai înainte fl.	4
6	cabinet	"	6.—	"	9
6	mare Makart	"	8.—	"	14
6	mic	"	5.—	"	8
6	Deuloir	"	9.—	"	18

Tot astfel icoane mai mari în comparație cu prețurile de până acum se execută mai ieftin cu 50%.

De 4 ani deja mă bucur de încrederea onor. public din Arad și numai bunei voințe a marelui public pot să mulțumesc succesele mele de până acum într'atâta că în viitorul cel mai apropiat voi continua într'un atelier mai mare și mai splendid tot ceea-ce mi-am eluptat în atelierierul meu de până acum prin fotografiile mele bine succese.

Imi iau deci voia a atrage din nou binevoitoarea atențiune a onor. public asupra notei de prețuri de rai sus, care va fi observată cu cea mai conștiințioasă punctualitate.

Cu distinsă stimă:

Stefan L. Honisch,

fotograf, membru al academiei de arte.

[54] 4-10

„Victoria“

institut de credit și de economii,
SOCIETATE PE ACȚII

Sediul: Arad, casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții	fl.	300.000
Fond de rezervă	"	100.000
Depuneri	"	1,000.000
Circulația anuală	"	15,000.000

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5% interes fără privire la termenul de abdicere.

Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandei.

53— [4]

Direcțiunea institutului.

Aduc la cunoștința p. t. publicului, că în

ATELIERUL MEU

din Piața Tököli nr. 8, se confecționează cele mai bune și solide ghete pentru domni și dame, precum: „Spiegel“ de vâcs, lac rusesc, lac american negru și galben, jevr'oix francez, chagrin de vișel negru și galben. Primesc comande care se execută prompt.

Francisc Rognean,
pantofar în Arad.

[11] 19—

Radu Ursu

recomandă publicului român din loc și provința atelierul de ras, frizat și ori-ce alte servicii sanitare permise de lege aparținătoare la acest ram de industrie

aflător în strada Déak Ferencz (Hotel Vass)

SERVIT PROMPT CU COMODITATE ȘI GUST

Afară de aceasta recomandă magazinul său de pudră, săpun și diferite soiuri de parfumerii.

[28] 10-10